

MEDIACJE

STANDARDY MEDIACJI

Warszawa-Kraków © 1989-2017

STANDARDY MEDIACJI

EUROPEJSKA AKADEMIA NEGOCJACJI I MEDIACJI

European Negotiation & Mediation Academy

<https://www.facebook.com/mediacjestandardy>

<https://www.facebook.com/polskanormaadr>

www.mediacje.org www.mediacje.pl

zgodne ze standardami międzynarodowymi i krajowymi - m. in.

Rekomendacjami Rady Europy i Unii Europejskiej,

Standardami Ministra Sprawiedliwości w Polsce,

CRR&RI [Conflict Resolution, Research and Resource Institute, Inc.]

<http://www.mediate.com/people/personprofile.cfm?aid=198>

EMNI [European Mediation Network Initiative] - <http://www.mediationeurope.net>

opracowanie: „ZESPOU”

redakcja: Jerzy Śliwa

korekta: Anna Ficek

Wydawnictwo „Q-Forum”

ENMA ©Warszawa-Kraków 1989-2017

ISBN: 83-916359-6-1

członkami ENMA są m.in.:

Stow. Mediatorów Polskich
Stow. „Mosty Porozumienia”

Sojusz Gospodarczy:

Krajowe Stow. Negocjatorów
Stow. Zawodowych Mediatorów
Stow. Mediatorów Gospodarczych
Polski Instytut Negocjacji Sp. z o.o.
Polski Instytut Mediacji Sp. z o.o.

Unia Regionalnych

Centrów Mediacji

integrująca 28 regionalnych
stowarzyszeń mediatorów
z siedzibami w: Rzeszowie,
Krakowie, Tarnowie, Nowym Sączu,
Zakopanem, Katowicach, Gliwicach,
Opolu, Wrocławiu, Świdnicy, Jeleniej
Górze, Zielonej Górze, Szczecinie,
Stargardzie Szczecińskim, Gdańsku,
Olsztynie, Białymstoku, Lublinie,
Kielcach, Łodzi, Poznaniu,
Ostrzeszowie, Bydgoszczy,
Toruniu i Warszawie

oraz:

Akademia ADR
Mazowieckie Stow. Mediatorów
Polska Korporacja
Trenerów Mediacji
Fundacja „Pacta Sunt Servanda”
Polski Instytut Mediacji
i Rozwiązywania Konfliktów
Fundacja
„Dziecięce Listy do Świata”
Polski Komitet Pomocy Dzieciom
Stowarzyszenie
„Mediacje Polska”
Stowarzyszenie
“Mój Ulubiony Kolor Zielony”

Kontakt: ENMA
00-876 Warszawa
ul. Ogrodowa 8 lok. 62
tel./fax. 22 241-14-23
12 642-12-30
www.mediacje.pl
www.mediacje.org
www.mediatorzy.org
e-mail:
mediacje@mediacje.pl

SPIS TREŚCI

- I. KIM JESTEŚMY? – str. 7
- II. 01 POLSKA NORMA ADR – str. 11

<http://www.mediacje.pl/PNADR.pdf> <https://www.facebook.com/normaadr>
<https://www.facebook.com/groups/pnadr> <https://www.facebook.com/polskanormaadr>

- 01.1 deklaracja zgodności z Normą - oświadczenie osoby/podmiotu
- 01.2 certyfikat zgodności z Normą Europejskiej Akademii Negocjacji i Mediacji ENMA

III. STANDARDY KSZTAŁCENIA MEDIATORÓW

- 02 STANDARD KSZTAŁCENIA "JAK" - zakres kształcenia opartego na rozwoju kompetencji – str. 15

<http://www.mediacje.pl/standardy/JAKMSKM.pdf> <https://www.facebook.com/jakkszaltalcic>

- 02.1 SZKOŁA MEDIACJI – str. 19
- 02.2 REGULAMIN SZKOLEŃ W SYSTEMIE ENMA – str. 23

- 03 STANDARD "JAQ" - rekomendacje publikacji wspierających kształcenie mediatorów – str. 25

- 04 EGZAMIN MEDIATORÓW – str. 27

- 05 ZASADY UZYKIWIANIA REKOMENDACJI Europejskiej Akademii Negocjacji i Mediacji – str. 29

Kwalifikacje mediatorów w sprawach karnych i nieletnich – str. 31

IV. "PEWNY MEDIATOR" STANDARDY PRACY MEDIATORÓW

- 06 KODEKS POSTĘPOWANIA MEDIATORA "KPM" – str. 33 <http://www.mediacje.pl/KPM.pdf>

- 07 KODEKS ETYCZNY MEDIATORA "KEM" – str. 39 <http://www.mediacje.pl/KEM.pdf>

- 08 STANDARD OŚRODKÓW MEDIACJI "M3" – str. 45

V. SPECJALIZACJE

- 09 Zestaw Standardów Mediacji Gospodarczych SEDR [standardy–etyka–dobre praktyki–rękojmia] – str. 49

<https://www.facebook.com/pages/SEDR-pakiet-ENMA-Akademia-ADR/492769134145590>

<http://www.mediacje.pl/SEDR.pdf>

- 10 Standardy Klasycznych Mediacji Rodzinnych SKMR – str. 53

- 11 Standardy Mediacji w Oświacie "SZKOŁA DIALOGU" – str. 57

VI. WSPÓŁPRACA

- 12 Standardy Współpracy i Uczciwej Konkurencji na rynku mediacji "REMEDIUM" – str. 61

VII. ZAŁĄCZNIKI

- A. Karta Mediatora Polskiej Izby Mediatorów – str. 63

- B. Reguły „Remedium” - podejmowanie i realizacja mediacji przez mediatorów Polskiej Izby Mediatorów – str. 67

- C. Wniosek i zgoda na mediację – informacja dla stron o mediacji – str. 71

- D. Zgłoszenia sprawy do mediacji – str. 73

- E. Karta mediacji – str. 76

- F. Cennik Polskiej Izby Mediatorów – str. 77

EUROPEJSKA AKADEMIA NEGOCJACJI I MEDIACJI „ENMA” – związek stowarzyszeń

Misja: budowanie zaufania społecznego – poprzez popularyzowanie i stosowanie Polskiej Normy ADR
 profesjonalizacja zawodów zaufania publicznego – poprzez: standardy, dobre praktyki, rękojmię (gwarancje jakości) i etykę
 realizowane w profesjonalnym kształceniu Akademii ADR, a także pracę sieci profesjonalistów zrzeszonych w organizacjach zawodowych ENMA

<p>Zaufanie</p> 	<p>Zaufanie</p> 	<p>Zaufanie</p>
<p>Krajowe Stowarzyszenie Negocjatorów</p>	<p>Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji</p>	<p>Stowarzyszenie Mediatorów Polskich</p>
<p>S_G</p> 	<p>M_{FD}</p>	<p>M_P</p>
<p>Sojusz Gospodarczy: KSN, SMG, OSZM, PIM</p>	<p>Międzynarodowa Fundacja Dialogu (w planach)</p>	<p>Stowarzyszenie „Mosty Porozumienia”</p>
<p>S</p> 	<p>R_{CM}</p> 	<p>R</p>
<p>Fundacja „Pacta Sunt Servanda”</p>	<p>Unia Regionalnych Centrów Mediacji</p>	<p>„Remedium” - dyżury mediatorów, konferencje</p>
<p>S_O</p> 	<p>ADR</p> 	<p>ADR</p>
<p>Ogólnopolski Sojusz Oświatowy Ogólnopolskie Forum na Rzecz Praw Dziecka: DLaś, TPD, PKPD</p>	<p>Krajowe Centrum Kształcenia Akademia ADR COKN, COKM, COKO, COK PPR</p>	<p>Polska Norma ADR</p>

I. KIM JESTEŚMY?

Jesteśmy otwartym środowiskiem mediatorów i negocjatorów pod marką MEDIACJE.PL, integrującym od 1989 roku aktywność ponad 50 polskich organizacji. Tworzymy ZESPOU - czyli strukturę organizacji:

Z - Zaczarowani na M – entuzjaści mediacji

E - Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji - zestaw standardów i promocja mediacji na świecie, w tym dwie organizacje: Międzynarodowa Fundacja Umowy Społecznej i Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów

S - Sojusz Gospodarczy - porozumienie podmiotów gospodarczych: Business Centre Club, Krajowe Stowarzyszenie Negocjatorów, Polski Instytut Mediacji, Polski Instytut Negocjacji, Akademia Finansów i Biznesu "Vistula", Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Mazowieckie Centrum Dialogu i Partycypacji

P - Polska Izba Mediatorów - prowadząca listy mediatorów zrzeszonych w trzech organizacjach: Stowarzyszeniu Mediatorów Polskich, Stowarzyszeniu "Mosty Porozumienia" (mediatorzy rodzinni), Stowarzyszeniu Mediatorów Gospodarczych (tego głównie dotyczy aplikacja MPC REMEDIUM)

O - Ogólnopolski Sojusz Oświatowy - koalicja organizacji promujących Szkołę Dialogu; prace od 1989 roku zapoczątkowane przez Fundację "Dziecięce Listy do Świata", które przyczyniły się do podjęcia w 2004 roku ogólnopolskiej strategii w porozumieniu z Centrum Metodycznym Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli i organizacjami mediatorów

U - koalicja 30 centrów regionalnych wspieranych przez Fundację "Unia Regionalnych Centrów Mediacji".

AKADEMIA ADR

kształci

Z_{nM} E_{NMA} S_G P_{IM} O_{SO} U_{RCM}nia

Akademia ADR - kształci w zintegrowanym dla wszystkich organizacji ENMA i Unii RCM systemie, jak również prowadzi egzaminy, potwierdza kształcenie certyfikatami, dyplomami i zaświadczeniami

ENMA - udziela rękopmi i tworzy przestrzeń ogólnopolską (poprzez oddziały regionalne w 16 województwach) dla profesjonalnej pracy mediatorów, m.in. Stowarzyszenia Mediatorów Polskich, Stowarzyszenia "Mosty Porozumienia" Stowarzyszenia Mediatorów Gospodarczych; pomocą ekspercką służy Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów

Unia Regionalnych Centrów Mediacji – zrzeszenie 30 polskich Regionalnych Centrów Mediacji - stowarzyszeń zwykłych i stowarzyszeń zarejestrowanych tworzących tworzy przestrzeń "małych ojczyzn" dla profesjonalnej pracy mediatorów

POLSKA IZBA MEDIATORÓW [PIM] - udziela rękopmi, gwarantując poszanowanie autonomii mediatora oraz przestrzeganie norm bezpieczeństwa ochrony danych stron konfliktów, w tym ujawnianych w dokumentach z mediacji. W przypadku wykazania nieprawidłowego działania mediatora, posiadającego rękopmię PIM, podejmiemy wszelkie działania, by naprawić powstałą sytuację.

Podstawą rękopmi dla mediatorów na stronie PEWNY MEDIATOR są: standardy, normy etyczne i dobre praktyki weryfikowane stażem lub superwizją.

STANDARDY MEDIACJI

podstawowe SM - Społecznej Rady przy Ministrze Sprawiedliwości

minimalne SM - ENMA, Akademii ADR, Unii RCM

wysokie SM (licencje) - Sojuszu Gospodarczego i Stowarzyszenia Zawodowych Mediatorów

RĘKOJMIA

GWARANCJA JAKOŚCI potwierdzona certyfikatem przez organizację, która bierze odpowiedzialność za pracę mediatora.

Certyfikat mediatora potwierdza:

- 1/ odbycie kształcenia wg najwyższych norm zawodu mediatora, potwierdzonego zaświadczeniem, dyplomem lub certyfikatem, zawierającym program kształcenia oraz nazwiska trenerów
- 2/ wpis na listę mediatorów oparty na podpisanej przez mediatora deklaracji przestrzegania regulacji PIM
- 3/ złożenie przez mediatora pisemnego zobowiązania do:
  - przestrzegania Kodeksu Postępowania Mediatora, Kodeksu Etycznego Mediatora
  - poddania się procedurom skargowym
  - ujawnienia na żądanie organizacji protokołu z mediacji oraz ewentualnej ugody.

notatki

01

POLSKA NORMA ADR

Idea współpracy i zarządzania konfliktami oparta na:

- zaufaniu i szacunku,
- wolności gospodarczej i swobodzie zawierania umów,
- jasnych regułach działania,
- uczciwej konkurencji i nienadużywaniu dominującej pozycji.

I. PACTA SUNT SERVANDA [umów należy dotrzymywać]

II. AUTONOMIA KONFLIKTU dobra wola, dobra wiara, poufność, rozwiązywanie konfliktów bez udziału sądu

A. DOBRA WIARA   B. DOBRA WOLA [dobrowolność i gotowość do ugody]

C. POUFNOŚĆ [poszanowanie i ochrona danych, dóbr i tajemnic]

III. ZARZĄDZANIE KONFLIKTEM negocjacje, ADR, mediacje

A. NEGOCJACJE   B. MEDIACJE I INNE ADR

IV. TRWAŁOŚĆ POROZUMIENIA proces zorientowany na korzyści i satysfakcję wszystkich stron

MISJA: budowanie zaufania pomiędzy ludźmi, realizacja zasady subsydiarności, która legła u podstaw procesu integracji europejskiej.

CELE:

I. budowanie i propagowanie wzorców komunikacji społecznej, współpracy i kultury dialogu,

II. budowanie szacunku dla państwa prawa oraz społeczeństwa obywatelskiego, otwartego i wolnego,

III. budowanie wysokich, spójnych i powszechnych standardów jakości oraz profesjonalizacji ADR w zarządzaniu sporami, zogniskowanych na realizacji interesów oraz potrzeb stron konfliktów, jak również maksymalizacji efektów i satysfakcji stron.

ISTOTA NORMY:

wprowadzenie reguł zarządzania konfliktami, gwarantujących stronom zachowanie autonomii konfliktu oraz stosowania zasad konstruktywnego i pokojowego działania nastawionego na współpracę i korzyści wszystkich stron sporu.

POTWIERDZANIE NORMY:

01.1 deklaracja zgodności z Normą - oświadczenie osoby/podmiotu

01.2 certyfikat zgodności z Normą Europejskiej Akademii Negocjacji i Mediacji ENMA.

Dobrowolne „Deklaracje zgodności z Normą ADR” oraz „Certyfikaty zgodności z normą” wydawane przez Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów.

Podmioty, które proklamowały Normę ADR:

*Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów,
Stowarzyszenie Mediatorów Polskich,
Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji ENMA,
Krajowe Centrum Mediacji,
Polski Instytut Mediacji i Rozwiązywania
Konfliktów, Stowarzyszenie „Mediacje Polska”,
Polska Korporacja Trenerów Mediacji,
Krajowe Stowarzyszenie Negocjatorów,
Firma Prawnicza „Łatała i Wspólnicy”,
Fundacja „Dziecięce Listy do Świata”,
Biuro Wycen Majątkowych "Rzeczoznawca",
DSM Trading Service,
Kancelaria Usług Doradczych BCS*

Kraków, 28 marca 2011 roku

I. PACTA SUNT SERVANDA [umów należy

dotrzymywać]

- 1 – wdrożone i dostępne jednolite zasady działania, opisane w „księdze jakości”,
- 2 – wyznaczona osoba odpowiedzialna za stosowanie normy,
- 3 – systematyczna aktualizacja i doskonalenie standardów, metodologii i kompetencji,
- 4 – stosowanie jednoznaczności kształtowania stosunków cywilnoprawnych z podmiotami zewnętrznymi,
- 5 – uznawanie ustnych zobowiązań zapadających w obecności świadków,
- 6 – niezwłoczne pisemne potwierdzenie podejmowanych zobowiązań.

II. AUTONOMIA KONFLIKTU

[rozwiązywanie konfliktów bez udziału sądu]

A. DOBRA WIARA

[działanie w dobrej wierze]

- 1 – działanie z poszanowaniem zasad współżycia społecznego,
- 2 – gwarancja stosowania w umowach cywilnoprawnych zapisów na ADR,
- 3 – zobowiązanie niewykorzystywania dominującej pozycji w procesie zarządzania konfliktem dla osiągnięcia większych korzyści kosztem drugiej strony sporu.

B. DOBRA WOLA [dobrowolność i gotowość do ugody]

Stosowanie się do zasad pokojowego i konstruktywnego działania opartego na:

- 1 – woli prowadzenia rozmów z udziałem bezstronnego mediatora lub innej osoby trzeciej sprzyjającej osiągnięciu porozumienia,
- 2 – stosowaniu dobrowolności przystępowania do ADR,
- 3 – uznaniu braku negatywnych skutków w przypadku odstąpienia od udziału w mediacyjnych sposobach zarządzania konfliktem.

C. POUFNOŚĆ

[poszanowanie i ochrona danych, dóbr i tajemnic]

- 1 – ochrona danych osobowych,
- 2 – ochrona dóbr – czci, godności osobistej, wizerunku
- 3 – ochrona tajemnicy handlowej.

III. ZARZĄDZANIE KONFLIKTEM

A. NEGOCJACJE

- 1 – gwarancja wysłuchania drugiej strony w przypadku konfliktu,
- 2 – w przypadku sporności – zobowiązanie do podjęcia negocjacji opartych na interesach (negocjacje przeobrażone, nastawione na współpracę) jako podstawa zarządzania konfliktem z zachowaniem szacunku i podmiotowości partnera; gwarancje:
  - a) prawidłowej komunikacji,
  - b) oparcia rozmów na faktach,
  - c) poszukiwania rozwiązań zgodnych z interesami stron,
  - d) pokojowego działania, uwzględniającego poszanowanie dóbr i interesów obydwu stron, bez nacisków sprzecznych z zasadami uczciwej konkurencji,
- 3 – zanim strony podejmą spór, wymagający zaangażowania osób trzecich, prowadzą pertraktacje, które w przypadku niepowodzenia kończą się protokołem rozbieżności i wyborem metody ADR dla rozwiązania sporu.

B. MEDIACJE I INNE ADR

- 1 – zobowiązanie zastosowania się do zawezwania ugodowego, jak również podjęcia uzgodnień z drugą stroną sporu celem wyłonienia metody ADR dla rozwiązania konfliktu. Katalog przykładowych metod i środków ADR:

- a) rzecznictwo (koncyliacje)
- b) rozjemstwo
- c) mediacje

- d) „sconsent”
- e) arbitraż
- f) sąd polubowny (koncyliacje)
- g) med.-arb.
- h) admonicja
- i) misje dobrej woli
- j) dobre usługi;

2 – w przypadku braku zgody stron co do wyboru ADR, w sposób dorozumiany stosuje się mediacje.

IV. TRWAŁOŚĆ POROZUMIENIA

proces zorientowany na korzyści i satysfakcję wszystkich stron

1 – koncentracja na:

- a) realizacji potrzeb oraz interesów stron,
- b) efektywności i skuteczności postępowania [trwałości porozumień],

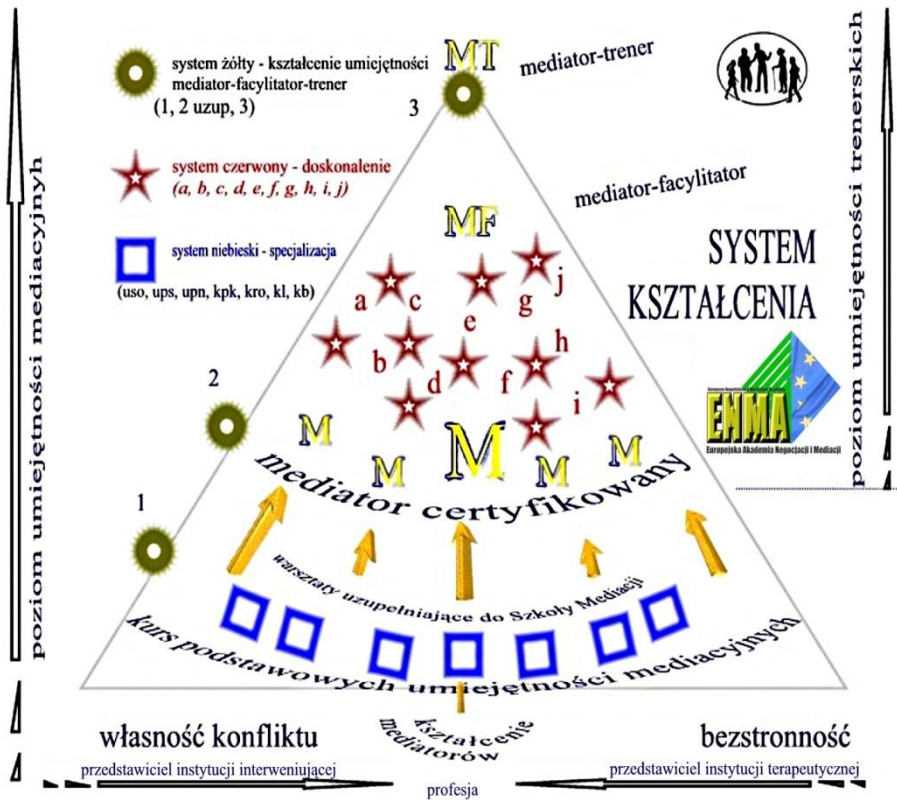
c) maksymalizacji korzyści dla stron dialogu;

2 – weryfikacja realistyczności przyjmowanych rozwiązań ugodowych przed ich ratyfikacją poprzez sprawdzenie:

- a) czy są wykonalne?
- b) czy są zgodne z prawem?
- c) czy nie służą obejściu prawa?
- d) czy są zgodne z zasadami współżycia społecznego?
- e) czy są zrozumiałe?
- f) czy nie zawierają sprzeczności?
- g) czy są trwałe?
- h) czy są praktyczne?
- i) czy są słuszne [uznawane za sprawiedliwe przez strony]?

3 – możliwość naprawy relacji w przypadku zgodnej woli kontynuacji współpracy.

02

STANDARDY KSZTAŁCENIA MEDIATORÓW "JAK"

zakres kształcenia opartego na rozwoju kompetencji

I. Celem standardów kształcenia mediatorów jest

zapewnienie najwyższych standardów kształcenia profesjonalnego mediatorów.

Standardy odwołują się do dwóch logicznych skojarzeń:

1. JAK - czyli poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: "jak prowadzić mediację?", tzn. jakie konkretne czynności podejmuje mediator przez cały okres prowadzenia mediacji
2. JAKOŚĆ - czyli implementacja najwyższych standardów opartych na jakości, transparentności, a w efekcie rękojmi, której powinny udzielać organizacje/institucje kształcące mediatorów.

II. Organizacje

1. Standardy uzupełniają przestrzeń norm opisanych przez:
Europejską Akademię Negocjacji i Mediacji ENMA - zrzeszającą 50 organizacji mediatorów, negocjatorów oraz działaczy w obszarze budowania zaufania społecznego,

Akademii ADR - będącą porozumieniem organizacji zrzeszonych w ENMA w obszarze standardów i kształcenia, Unię Regionalnych Centrów Mediacji - integrującą aktywność 30 stowarzyszeń - Regionalnych Centrów Mediacji, działających w największych polskich miastach.

2. ENMA - udziela rękojmi i tworzy przestrzeń ogólnopolską (poprzez oddziały regionalne w 16 województwach) dla profesjonalnej pracy mediatorów, m.in. Stowarzyszenia Mediatorów Polskich, Stowarzyszenia "Mosty Porozumienia", Stowarzyszenia Mediatorów Gospodarczych; pomocą ekspercką służy Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów.

3. Akademia ADR - kształci w zintegrowanym dla wszystkich organizacji ENMA i Unii RCM systemie, jak również: prowadzi egzaminy, potwierdza kształcenie certyfikatami, dyplomami i zaświadczeniami.

4. Unia RCM - tworzy przestrzeń "małych ojczyzn" dla profesjonalnej pracy mediatorów.

III. Implementacja standardów

Potrzeba wdrożenia standardów wynika z dbałości i szacunku dla klientów szkoleń mediacyjnych, by zapewnić im rzetelną informację nt.:

jakości kształcenia,
możliwości znalezienia się na rynku po odbyciu szkolenia.

Standardy będą realizowane poprzez: **KEM, OKM I TSM.**

1. Stała praca Komisji Ekspertów Mediacji [**KEM**], składającej się z najwyższej klasy mediatorów praktyków oraz teoretyków mediacji, posiadających gruntowną, rzetelną wiedzę nt. mediacji. Komisja dokonywać będzie bieżącej aktualizacji i rozwoju standardów.

2. Prowadzenie jawnej Listy Organizacji Kształcących Mediatorów [**OKM**] ze wskazaniem (i szczegółowym opisaniem):

- możliwości, jakie stwarza organizacja dla: wpisu absolwentów na listy mediatorów (podmioty prowadzące listy, terminy, koszty, czas),

- programów kształcenia,
- akredytowanych trenerów ze wskazanymi ich kwalifikacjami (w tym odbytego toku kształcenia mediacyjnego i trenerskiego) oraz dorobku.

3. Prowadzenia jawnej Listy Trenerów i Superwizorów Mediacji [**TSM**].

Polska Izba Mediatorów zapewni powszechną otwartą przestrzeń dla działań na rynku mediacji - opartych na najwyższych standardach: jakości, jawności, etyki oraz uczciwej konkurencji i reklamy.

Polska Izba Mediatorów jest oparta na zasadach i normach wypracowanych podczas:

- obrad Okrągłego Stołu Organizacji Mediatorów,
- spotkań Porozumień Organizacji Mediatorów,
- Debat Mediatorów w ramach otwartego Programu Współpracy "Remedium",
- innych inicjatyw podejmowanych na otwartym rynku mediacji, w tym w ramach salonów mediatorów, salonów mediacji i klubów mediatora.

IV. KOMPETENCJE I UMIEJĘTNOŚCI MEDIATORA

Podstawowe składniki standardu kształcenia mediatorów to:

1. Diagnoza konfliktu pod kątem możliwości stosowania mediacji

- przeciwwskazania dla mediacji.

2. Zasady mediacji klasycznych - wykształcenie u mediatora postawy bezstronności.

3. Kontakt z sądem przy kierowaniu spraw do mediacji oraz zwrocie protokołu/sprawozdania/ugody.

4. Pierwszy kontakt ze stronami:

- prowadzenie rozmów informacyjnych ze stronami w postępowaniu karnym,
- kontakt z pełnomocnikami/obrońcami stron,
- kontakt z pełnomocnikami nieprofesjonalnymi.

5. Zawarcie umowy o mediację.

6. Organizacja spotkania mediacyjnego.

7. Prowadzenie korespondencji z sądem, stronami i pełnomocnikami - zaproszenia, pisma, wnioski, projekty.

8. Znajomość przepisów prawa - regulujących mediację

- zasady i reguły prawa karnego,
- zasady i reguły prawa cywilnego.

9. Konstruowanie porozumienia proceduralnego.

10. Umiejętności komunikacyjne - usprawnianie komunikacji - wystuchiwanie, wyjaśnianie, podsumowanie.

11. Prowadzenie spotkań indywidualnych ze stronami/pełnomocnikami celem wypracowania realistycznych rozwiązań.
12. Kierowanie negocjacjami stron - w tym stosowanie technik na impas.
13. Mediacje pośrednie - organizacja, prowadzenie i obieg dokumentacji.
14. Konstruowanie ugód/porozumień oraz rodzinnych planów wychowawczych
  - weryfikacja, - ratyfikacja.
15. Organizacja mediacji złożonych
  - w sporach zbiorowych.
16. Dokumentacja mediatora
  - konstruowanie sprawozdań, protokołów i wniosków,
  - obieg i archiwizacja dokumentacji.
17. Finanse w mediacji: - koszty mediacji,
  - wynagrodzenie mediatora,
  - rozliczenia między stronami w postępowaniu sądowym.
18. Wsparcie dla mediacji:
  - pomoc psychologiczna dla stron
  - pomoc prawna dla stron.
19. Radzenie sobie ze stresem.
20. Etyczne kwestie mediacji:
  - reklama
  - uczciwa konkurencja.

21. Różnice międzykulturowe.
22. Różnice w kształceniu mediatorów w różnych krajach.
23. Świadomość regulacji prawnych.
24. Case study.
25. Mediacja pilotażowa.

V. SPECJALIZACJE - SPECYFIKA POSTĘPOWANIA - OTWARCIE, PRZEBIEG I ZAKOŃCZENIE MEDIACJI:

1. W sprawach karnych
2. W sprawach nieletnich
3. W sprawach rodzinnych
4. W sprawach gospodarczych
5. W sprawach z zakresu prawa pracy
6. W sprawach cywilnych
7. W oświacie
8. W pomocy społecznej
9. W sporach zbiorowych
10. W sprawach administracyjnych (mediator-sędzia).

Nabywanie kompetencji i umiejętności opisanych w standardzie "JAK" wymaga odbycia minimum 80-godzinnego kształcenia obejmującego opisane wyżej treści.

02.1

STANDARD

SZKOŁA MEDIACJI

WSTĘP

- integracja, porozumienie proceduralne (kontrakt pracy), rozpoznanie oczekiwań uczestników
- sporządzenie listy konfliktów, z którymi spotykają się uczestnicy szkolenia
- ćwiczenie: mediatorzy ad hoc - rejestracja wideo otwarcia rozmów z "trzecią stroną" na podstawie konfliktów wskazanych przez uczestników.

1. DIAGNOZA KONFLIKTU [D]

5 elementów diagnozy konfliktów: 1.1/ czy jest konflikt? 1.2/ jaka jest przyczyna (rodzaj) konfliktu? 1.3/ jaki jest poziom dynamiki konfliktu? 1.4/ jaki typ negocjatorów reprezentują strony? 1.5/ czy są przeciwwskazania dla stosowania mediacji? (np. dotyczące zagrożenia życia, przemocy, czynów karalnych, itp.);

- 1.1. co to jest konflikt? - burza mózgów
  - a/ konflikt interpersonalny – ćwiczenie: "otwieranie pięści"
  - b/ konflikt zbiorowy - ćwiczenie: "wejście do koła";
- 1.2. rodzaje konfliktów: a/ wartości, b/ relacji, c/ danych, d/ strukturalny, w tym zasobów; ćwiczenie: 3-4-os. zespoły wybierają konflikty do zakwalifikowania do poszczególnych rodzajów; zwrócenie uwagi na istotę "konfliktu interesów", który nie jest uwzględniany w podziale;

- specyfika rozwiązywania konfliktów drogą: mediacji, terapii i interwencji - schemat "trzech sprężonych kół";
- 1.3. dynamika konfliktu, koło konfliktu, typy konfliktów;
- 1.4. typy zachowań w konflikcie - ćwiczenie: "kopalnia"; sposoby reagowania na konflikt - wykres Thomasa (prawo synergii); test: "jak reaguję na konflikt?";
- 1.5. przeciwwskazania dla mediacji - ćwiczenie: "poufność pomagania".

2. KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA [K]

- 4 poziomy komunikacji: 2.1/ prawidłowa komunikacja, 2.2/ komunikacja niewerbalna, 2.3/ asertywność, 2.4/ "ściana ogniowa", 2.5/ wyjście z komunikacji
- sposoby rozwiązywania konfliktów - schemat: "negocjacje i teoria trzeciej strony" - doradca, rzecznik, rozjemca, strażnik pokoju, mediator, admonitor, arbiter, sędzia (litygacja), moderator, facylitator
- bariery komunikacyjne - filmy fakultatywnie: komunikacja kobiet i mężczyzn, komunikacja z nieletnimi - 12 wskazań prof. M. Kozakiewicz
- "iloraz kontaktu" - edukacja komunikacji, harmonizacja, odtwarzanie
- komunikaty: "arena konfliktu", "stanowiska", "fakty", "interesy/uczucia", "oczekiwania/propozycje";

- 2.1/ prawidłowa komunikacja - schemat komunikacji (intencje-kodowanie-komunikat-dekodowanie-zrozumienie);
- techniki prawidłowej komunikacji: 2.1.1/ precyzja wypowiedzi – ćwiczenie: fakty z tekstów, 2.1.2/ aktywne słuchanie - parafraza
- 2.2/ komunikacja niewerbalna; komunikowanie emocji; ćw.: kalamury, analiza filmu; test mowy ciała
- 2.2.1/ rady dla mediatorów - neutralność: kontakt wzrokowy, otwarta postawa ciała, jasne przyjazne komunikaty
- 2.3/ asertywność - komunikat "ja", "zdarza płyta", komunikat "FUO"
- 2.4/ "ściana ogniowa" - "zasłona dymna", "poszukiwanie krytyki"
- 2.5/ wyjście z komunikacji - "strategia konstruktywnego gniewu" (fakultatywnie: 2.6/ manipulacje i perswazja, NLP, 2.7/ analiza transakcyjna)
- 2.6/ manipulacje i perswazja, wykres, NLP - analiza nagrania trenera NLP
- 2.7/ analiza transakcyjna - dziecko-dorosły-rodzic.

3. NEGOCJACJE OPARTE NA INTERESACH [N]

- cechy negocjacji: 3.1/ prawidłowa komunikacja, 3.2/ wymiana danych (informacji), 3.3/ odpowiedzialne używanie siły (neutralność mediatora)
- negocjacje a mediacje, interesy w negocjacjach
- rodzaje negocjacji: 3.1/ negocjacje pozycyjne (dystrybucyjne), 3.2/ negocjacje oparte na zasadach, 3.3/ negocjacje oparte na interesach (przeobrażone, konceptualne)
- typy negocjatorów: "ściana", "milczący", "nieśmiały", "dowcipniś"
- wskazówki dla negocjatorów

4. MEDIACJE [M]

- wstęp: filmy z Kampanii "Pogódźmy się na Święta", "Pytanie na Śniadanie", Fakty TVN
- pierwszy kontakt - rozmowy telefoniczne mediatora ze stronami w sprawie karnej - istota i cele mediacji, zadania mediatora, uprawnienia stron
- rozpoczęcie mediacji - mediator w "paradoksie" - a/ mediator-advokat diabła, b/ mediator-żartowniś, c/ mediator-pesymista
- zasady mediacji - ćwiczenie parafrazy
- przebieg mediacji
  - 4.1/ wystąpienie otwierające,
  - 4.2/ prezentacja stanowisk,
  - 4.3/ wentylacja,
  - 4.4/ wyjaśnianie,
  - 4.5/ rozmowy indywidualne,
  - 4.6/ podsumowanie,
  - 4.7/ negocjacje (pertraktacje),
  - 4.8/ weryfikacja ugody,
  - 4.9/ ugoda
- 4.1/ wystąpienie otwierające - modelowe; ćwiczenie w zespołach 3-osobowych,
- modelowa symulacja mediacji
- 4.2/ prezentacja stanowisk - ćwiczenie: "opowiedz mi o swojej pasji/ minionych wakacjach/ najpiękniejszym dniu - rozpoznawanie faktów i parafraza
- 4.3/ wentylacja - model "piec"; dynamika wentylacji i odreagowania
- 4.4/ wyjaśnianie - mediator: procedurę, strony: fakty w konflikcie
- 4.5/ rozmowy indywidualne
  - 4.5.1/ odreagowanie,
  - 4.5.2/ rozpoznanie interesów,
  - 4.5.3/ rozpoznanie propozycji,
  - 4.5.4/ testowanie propozycji,
  - 4.5.5/ motywowanie stron do zaprezentowania propozycji
- 4.6/ podsumowanie - fakty-interesy, otwarcie pertraktacji między stronami

- 4.7/ negocjacje (pertraktacje) - sporządzanie schematu realistyczności propozycji ugodowych; techniki na impas
- 4.8/ weryfikacja ugody - narzędzia z zakresu metody mediacji oraz z kodeksu postępowania cywilnego
- 4.9/ ugoda - w sprawach karnych, w sprawach cywilnych
  - 4.9.1/ metryczka,
  - 4.9.2/ arena konfliktu,
  - 4.9.3/ uzgodnienia materialne,
  - 4.9.4/ uzgodnienia proceduralne,
  - 4.9.5/ klauzule
- satysfakcja w mediacji - psychologiczna, proceduralna, rzeczowa
- symulacje,
- prezentacja i omówienie filmów z prezentacji otwarcia mediacji wykonywanych przez uczestników w pierwszym dniu.

5. PODSTAWY PRAWNE MEDIACJI [P]

- rekomendacje międzynarodowe w sprawach karnych, rodzinnych i gospodarczych
- podstawy prawne mediacji w Polsce

- 5.1/ mediacje w sprawach karnych (kpk)
- 5.2/ mediacje w sprawach nieletnich (upn)
- 5.3/ mediacje w sprawach cywilnych (kpc)
  - w tym
    - 5.3.1/ rodzinnych (krio),
    - 5.3.2/ gospodarczych (ksh),
    - 5.3.3/ cywilnych,
    - 5.3.4/ z zakresu prawa pracy
- 5.4/ mediacje w sporach zbiorowych
- 5.5/ mediacje w oświacie
- 5.6/ mediacje w pomocy społecznej
- 5.7/ mediacje w postępowaniu administracyjnym
- 5.8/ arbitraż i sądy polubowne.

6. TRENING MEDIACYJNY - POSTĘPOWANIE MEDIATORA [T]

- zadania mediatora: model "dłoń" - 6.1/ diagnoza konfliktu, 6.2-4/ cechy negocjacji, 6.5/ motywowanie
- informacja o wymogach dla mediatorów PIM
- kodeks postępowania mediatora PIM
  - kodeks etyczny mediatora wg arystotelesowskiej teorii środka
- analiza realizacji oczekiwań uczestników
- ankieta ewaluacyjna.

AKADEMIA ADR

00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 8, lokal 62 www.mediacje.pl, szkolenia@mediacje.pl, tel.fax. 601 575-704

SZK ŁA MEDIACJI

02.2 REGULAMIN SZKOLEŃ W SYSTEMIE ENMA

I. Postanowienia ogólne. Definicje

§ 1. Niniejszy regulamin określa zasady udziału w szkoleniach otwartych organizowanych w ramach systemu ENMA [Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji].

§ 2. Definicje stosowane w systemie szkoleń

1/ Organizator – podmiot organizujący szkolenie i odpowiedzialny za realizację zobowiązań po stronie wykonawcy szkolenia.

2/ Szkolenie otwarte – szkolenie, na które może się zapisać każda osoba zainteresowana tematem szkolenia.

3/ Szkolenie zamknięte – szkolenie dla grupy docelowej, dedykowane tematycznie lub dla podmiotu zamawiającego.

4/ Zgłaszający na szkolenie – osoba fizyczna lub prawna, zobowiązana do uiszczenia należności za szkolenie. Zgłaszający na szkolenie nie musi być jednocześnie uczestnikiem szkolenia.

5/ Uczestnik – osoba, która wyraziła wolę uczestnictwa w szkoleniu poprzez przesłanie wypełnionej „karty zgłoszenia”.

6/ Potwierdzenie – wiadomość e-mail lub fax, wysłane do Zgłaszającego się na szkolenie, potwierdzająca wpisanie na listę uczestników szkolenia.

7/ Rezygnacja ze szkolenia – przesłanie pisemnej informacji przez Zgłaszającego o wycofaniu uczestnika/-ów z udziału w szkoleniu.

8/ Zgłoszenie – wypełnienie przez Zgłaszającego „Karty zgłoszenia” - do pobrania – m.in. ze stron: www.mediacje.org, www.mediacje.pl.

II. Warunki uczestnictwa w szkoleniu

§ 3. Informacja o organizowanych szkoleniach przekazywana jest potencjalnym uczestnikom w formie:

a) terminarza i cennika szkoleń – publikowanego na stronie internetowej: www.mediacje.org

b) działań marketingowo-promocyjnych.

§ 4. Podstawą uczestnictwa w szkoleniu jest przesłanie wypełnionego zgłoszenia na adres e-mail: szkolenia@mediacje.pl.

§ 5. Po otrzymaniu wypełnionego Zgłoszenia Organizator wysyła w terminie do 7 dni roboczych

na adres e-mail wskazany w formularzu potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.

§ 6. Liczba uczestników szkolenia jest ograniczona, o wpisie na listę uczestników danego szkolenia decyduje kolejność zgłoszeń lub kryterium kwalifikacyjne wskazane w warunkach udziału w danym szkoleniu.

§ 7. Zgłoszenia, które nadejdą po zamknięciu listy będą umieszczone na liście rezerwowej, o czym niezwłocznie zostanie poinformowany Zgłaszający na szkolenie.

III. Warunki płatności

§ 8. Wysokość opłaty za szkolenie zgodna jest z obowiązującym cennikiem szkoleń otwartych, zamieszczonym na stronie www.mediacje.org, z uwzględnieniem ewentualnych zniżek udzielonych Zgłaszającemu na zasadach określonych w niniejszym regulaminie.

§ 9. Cena szkolenia nie obejmuje kosztów dojazdu uczestników, kosztów parkingu, noclegów i wyżywienia, chyba że jest to wyraźnie zaznaczone w ofercie.

§ 10. Osoby, które wypełniły i przesłały „Kartę zgłoszenia” zobowiązane są do wniesienia opłaty za udział w szkoleniu wg deklaracji po otrzymaniu potwierdzenia wpisania na listę uczestników. Jest to ostateczną kwalifikacją na szkolenie.

§ 11. Opłatę za szkolenie należy wnieść na konto podane w potwierdzeniu wpisania na listę uczestników.

§ 12. W tytule przelewu należy podać: imię i nazwisko uczestnika/nazwę firmy, tytuł, datę i miejsce szkolenia.

§ 13. Na życzenie uczestnika szkolenia zostanie wystawiona faktura najpóźniej po zakończeniu szkolenia i wysłana na adres wskazany w „Karcie Zgłoszenia”.

IV. Odwołanie lub zmiana terminu szkolenia przez Organizatora

§ 14. Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany terminu szkolenia lub do odwołania szkolenia w terminie do 5 dni kalendarzowych przed planowaną datą jego rozpoczęcia w przypadku

niezgłoszenia się minimalnej liczby osób (min. 6 osób).

§ 15. Organizator w wypadku odwołania szkolenia informuje o tym fakcie Zgłaszającego na szkolenie. Informacja dotycząca odwołania szkolenia przesyłana jest na adres e-mail wskazany w Karcie Zgłoszenia.

§ 16. W przypadku odwołania szkolenia przez Organizatora Zgłaszający na szkolenie wydaje dyspozycję dotyczącą uiszczonej opłaty za szkolenie tj.:

- zwrot wniesionej opłaty na rachunek bankowy, z którego dokonano płatności w terminie do 7 dni kalendarzowych od przyjęcia oświadczenia o rezygnacji,

- pozostawienie wpłaconych środków na rachunku Organizatora tytułem opłaty za uczestnictwo w szkoleniu, które odbędzie się w późniejszym terminie.

§ 17. Organizator poinformuje e-mailem Zgłaszającego na szkolenie o wyznaczeniu kolejnego terminu szkolenia.

V. Rezygnacja ze szkolenia

§ 18. Rezygnacja ze szkolenia wymaga formy pisemnej. W przypadku rezygnacji z uczestnictwa w szkoleniu w terminie:

- do 30 dni kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia szkolenia – Organizator zwraca 100% wpłaconych środków na poczet uczestnictwa w szkoleniu

- do 14 dni kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia szkolenia – Organizator zwraca 90% wpłaconych środków na poczet uczestnictwa w szkoleniu

- do 7 dni kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia szkolenia – Zgłaszający zobowiązany jest do poniesienia opłaty w wysokości 30% ceny szkolenia - krótszym niż 7 dni kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia szkolenia – Zgłaszający zobowiązany jest do poniesienia opłaty w wysokości 100% ceny szkolenia.

§ 19. Rezygnacja ze szkolenia jednego z uczestników (w przypadku skierowania na szkolenie grupy uczestników) może oznaczać zmianę ceny jednostkowej dla innych Uczestników kierowanych przez ten sam podmiot Zgłaszający na szkolenie zgodnie z polityką udzielania rabatów.

§ 20. Nieobecność na szkoleniu (bez formalnego zgłoszenia rezygnacji) nie zwalnia uczestnika z obowiązku zapłaty 100% ceny szkolenia.

§ 21. Zgłaszający na szkolenie może w każdym czasie wyznaczyć innego uczestnika szkolenia, informując o tym fakcie Organizatora przynajmniej na 2 dni robocze przed rozpoczęciem zajęć. Kwalifikacja nowego uczestnika następuje stosownie do wymogów niniejszego regulaminu.

VI. Rabaty

§ 22. Aktualne ceny szkoleń prezentowane są na stronie www.mediacje.org i/lub www.mediacje.pl.

§ 23. Organizator może przyznać indywidualny rabat dla uczestników szkolenia w związku ze skierowaniem na szkolenie większej liczby uczestników lub innej przyczyny uznanej przez Organizatora.

§ 24. Zgłaszający na szkolenie w dowolnym momencie przed rozpoczęciem szkolenia może skierować dodatkowe osoby, z zachowaniem prawa do rabatu.

§ 25. Jeśli lista uczestników danej edycji szkolenia została już zamknięta, nowo skierowane osoby zostaną wpisane na listę uczestników następnej edycji szkolenia.

§ 26. Rabat nie jest naliczany automatycznie, każdorazowo o przyznanie rabatu musi wystąpić osoba zgłaszająca na szkolenie.

§ 27. Organizator nie bierze odpowiedzialności za ceny opublikowane w innych serwisach niż na stronie www.mediacje.org i/lub www.mediacje.pl.

VII. Prawa autorskie

§ 28. Wszelkie prawa są zastrzeżone. Materiały szkoleniowe ani ich części nie mogą być kopiowane i tłumaczone na języki obce bez uprzedniej pisemnej zgody Organizatora.

§ 29. Materiały szkoleniowe nie mogą być wykorzystywane przez żadną inną organizację w czasie szkoleń, seminariów, konferencji, warsztatów organizowanych w Polsce bez uprzedniej pisemnej zgody Organizatora i bez dokonania opłaty licencyjnej.

regulamin obowiązuje od dnia 01.01.2013 roku

03 STANDARD "JAQ"

rekomendacje publikacji wspierających kształcenie mediatorów

Standard odrębnie opisany, oparty na:

- a) metodologii badań naukowych
- b) metodologii przygotowania i recenzowania publikacji edukacyjnych.

W ramach standardu eksperci – oprócz badania prawidłowości wywodów badawczych – analizują, czy opisywane przez autorów doświadczenia mają poparcie w możliwej do upowszechnienia praktyce opartej na kompetencji.

Doświadczenia przekładają się na dobrą praktykę tylko wtedy, gdy autor poczyni wysiłek, by wykazać ich związek i przełożenie na metodologię – gdy pokaże powiązania logiczne z:

- dorobkiem naukowym,
- powszechną obserwacją opisaną w różnych źródłach,
- logiką wnioskowania,
- wreszcie krytycznym myśleniem, pozwalającym na generalizację zjawisk i procesów.

przykład [na podstawie istniejącej „cenionej” publikacji]: gdy autor-„klasyk” podaje, że należy przerywać kłótnie między ludźmi stwierdzeniami: „przepraszam, przepraszam, przepraszam” – warto oczekiwać uzupełnionego uzasadnienia [poza samym autorytetem autora], choćby w logice.

Krajowe Centrum Kształcenia
AKADEMIA ADR

00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 8 lok. 62
tel./fax. 22 241-14-23, 12 642-12-30
www.mediacje.pl, www.mediacje.org
www.mediatorzy.org, e-mail: mediacje@mediacje.pl

od nas uczyli się lepsi

04

EGZAMIN DLA MEDIATORÓW

Absolwenci Szkoły Mediacji formułują odpowiedzi na 30 spośród 49 podanych pytań i kwestii.

Absolwenci udzielają również odpowiedzi na pytanie nr 50. Całość materiałów w formie wydruku na papierze lub w formie elektronicznej powinna być w ciągu 90 dni od zakończenia szkolenia wysłana do Polskiej Korporacji Trenerów Mediacji: 00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 8, lokal 62, pktm@mediacje.pl.

Następnie absolwenci szkoleń, starający się o pełnienie roli mediatora odbywają rozmowę kwalifikacyjną z osobą szkolącą lub przedstawicielem Polskiej Izby Mediatorów (na ogół takie rozmowy odbywają się podczas warsztatów nt konstruowania ugód).

PYTANIA EGZAMINACYJNE

DIAGNOZA KONFLIKTU I KOMUNIKACJA

1. Wskaż poziomy definicyjne konfliktu, będące podstawą diagnozowania spraw do mediacji.
2. W jakim celu i w jaki sposób mediator dokonuje diagnozy konfliktu (sporządza „mapę konfliktu“)?
3. Jakie mogą być pozytywne aspekty konfliktu? Podaj konkretny przykład.
4. Podaj przykład błędu w stosowaniu parafrazy i omów go.
5. Jaką funkcję pełnią w komunikacji: parafraza, a jaką klaryfikacja?
6. Wskaż najważniejsze według Ciebie techniki prawidłowej komunikacji interpersonalnej.
7. Wymień trzy techniki sprawdzające aktywne słuchanie, których używasz.
8. Na czym polega prawo synergii w komunikacji i jakie ma znaczenie znajomość tych reguł dla prowadzenia mediacji w sprawie?
9. Omów jedną z technik komunikacyjnych radzenia sobie w sytuacjach trudnych (rozmowa z trudnym klientem).

10. W jakich sytuacjach właściwe wydaje się zastosowanie technik: „zasłona dymna”, „poszukiwanie krytyki”, „zdarta płyta”? Podaj przykłady.
11. Wybierz dwie techniki na agresję słowną, które stosujesz lub które uznajesz za najbardziej skuteczne i efektywne.
12. Jakie dostrzegasz główne bariery komunikacyjne w konfliktach małżeńskich?
13. Mediator pełni funkcję „edukatora” prawidłowej komunikacji stron. Określ specyfikę tego procesu np. w odniesieniu do dwóch grup – nieletnich oraz skłóconych małżeństw z długim „stażem”.

MEDIACJE I NEGOCJACJE

14. Wymień trzy zasady mediacji, które uznajesz za najważniejsze. Uzasadnij wybór.
15. Czego dotyczą uzgodnienia proceduralne na etapie otwarcia mediacji?
16. Na czym polega określanie areny konfliktu oraz jego fragmentacja?

17. Interesy stron a dążenie do ugody. Odnieś się krótko do tej relacji.
18. Wskaż podstawowe elementy postępowania mediatora dla dostrojenia się do stron konfliktu.
19. Którą z technik, stosowaną w przypadku przedłużającej się wentylacji, uznajesz za najskuteczniejszą? Uzasadnij.
20. Wymień i omów etapy postępowania w sporach zbiorowych.
21. Jakie są przejawy lub sygnały osiągnięcia przez stronę satysfakcji psychologicznej po mediacji w danej sprawie?
22. Co uznajesz za główne źródło oceny jakości i efektywności pracy mediatora?
23. Przyswojenie której z zasad mediacji w Twoim środowisku zawodowym może mieć największe znaczenie dla zapobiegania lub konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w Twoim otoczeniu?
24. Wymień możliwe oczekiwane efekty mediacji w sprawach: a/ karnych, b/ nieletnich, c/ rodzinnych, d/ gospodarczych.
25. Jakie są różnice pomiędzy kompromisem i pojednaniem – jako wynikami zakończenia konfliktów?
26. Czym są „negocjacje oparte na zasadach”, a czym „negocjacje oparte na interesach”?
27. Wskaż różnice pomiędzy „stanowiskami” wyrażanymi przez strony konfliktu, a „propozycjami” będącymi przedmiotem rozmów dla konstruowania ugody.
28. Jakie role pełni i jakie zadania wykonuje mediator podczas spotkań na osobności?
29. Wskaż i krótko scharakteryzuj dwie najbardziej skuteczne, a jednocześnie konstruktywne i nieinwazyjne – w Twoim odczuciu – techniki na impas w negocjacjach i mediacjach – np. gdy strony milczą lub gdy są w stosunku do siebie napastliwe?
30. Czy zgadzasz się z określeniem „mediator-rzemieślnik”? Uzasadnij swoją odpowiedź.
31. Które z kompetencji i „cnót” mediatora uznajesz za najważniejsze? Uzasadnij wybór.
32. O czym w mediacjach decyduje mediator?
33. W jaki sposób chronić rolę i pozycję mediatora – jako osoby bezstronnej?
34. W jakich rodzajach konfliktów, bądź w jakich sytuacjach konfliktowych rozpoznajesz swoje największe walory mediacyjne?

35. Gdzie dostrzegasz granice swojej bezstronności, a tym samym emocjonalnego zaangażowania grożącego wyjściem z roli empatycznego słuchacza?
36. Wymień 5 sposobów, które według Ciebie mogą promować instytucję mediacji w Polsce.

KWESTIE FORMALNO-PRAWNE

37. Wskaż ograniczenia stosowania mediacji w polskim prawie.
38. Omów różnicę między pojęciami: nieletni i małoletni.
39. W jakiej sytuacji mediator może odmówić prowadzenia mediacji?
40. Wyjaśnij zasadę kontrydykcyjności w prawie cywilnym.
41. W jakich zakresach spraw mogą być prowadzone mediacje cywilne? Podaj przykłady.
42. Wymień podstawowe elementy systemu rozwiązywania sporów zbiorowych oraz dialogu społecznego w Polsce.
43. Czym są i czego dotyczą uzgodnienia (uregulowania) proceduralne w treści ugody?
44. Jakie są ograniczenia dla pełnienia roli mediatora w sprawach: a/ karnych, b/ nieletnich, c/ cywilnych?
45. Na jakim etapie w sprawie karnej możliwe jest podjęcie mediacji i co jest jej celem?
46. Na jakim etapie w sprawie rodzinnej możliwe jest podjęcie mediacji i co jest jej celem?
47. Wymień różnicę pomiędzy litygacją a mediacją.
48. Jaka jest różnica pomiędzy „podejrzany” a „oskarżony”?
49. Kim jest „powód” a kim „pozwany”, i w jakich typach postępowań występuje taka terminologia?
50. Które z powyższych pytań od 1-49 – budzi Twoje niezrozumienie, zakłopotanie, sprzeciw lub świadomość braku wiedzy lub opinii? Krótko uzasadnij decyzję.

SPRAWDŹ!

- Czy udzieliłeś/-aś odpowiedzi na 30 pytań wybranych spośród listy pytań 1-49?
Czy pamiętałeś/-aś, by odpowiedzieć również na pytanie nr 50?

05

ZASADY UZYSKIWANIA REKOMENDACJI MEDIATORÓW

Europejskiej Akademii Negocjacji i Mediacji i Polskiej Izby Mediatorów
w sprawach: karnych, nieletnich, cywilnych oraz w sporach zbiorowych i konsultacjach społecznych

ETAPY UZYSKIWANIA REKOMENDACJI

Lp	etap	podstawa akceptacji	czas
1	Odbycie Szkoły Mediacji	karty zgłoszenia	Szkoła Mediacji trwa 60 godzin
2	Odbycie warsztatu nt konstruowania ugód	karty zgłoszenia oraz certyfikat ukończenia Szkoły Mediacji	warsztaty trwają 20 godzin
3	Złożenie pisemnego egzaminu – udzielenie odpowiedzi na 31 spośród 50 pytań	odpowiedzi kandydata na 31 pytań egzaminacyjnych w formie wydruku lub pliku elektronicznego	egzamin powinien być złożony najpóźniej do 90 dni od zakończenia Szkoły Mediacji
4	Procedura kwalifikacyjna dla mediatorów z rekomendacjami ENMA	a/ wniosek o rekomendację PIM do pełnienia roli mediatora b/ karta kandydata sporządzana przez trenera szkolącego na Szkole Mediacji c/ pisemny egzamin d/ rozmowa kwalifikacyjna	Rozmowa kwalifikacyjna odbywa się w obecności komisji rekomendacyjnej składającej się z co najmniej dwóch przedstawicieli Polskiej Izby Mediatorów, w tym jednego trenera szkolącego kandydata. Posiedzenia komisji odbywają się 1 raz na kwartał.
5	Certyfikat	Certyfikat – zaświadczenie w systemie: ENMA - Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji	Po wypełnieniu wszystkich wymogów w ciągu 30 dni kandydat otrzymuje certyfikat w systemie ENMA potwierdzający rekomendację.

DYŻUR MEDIATORA

skorzystaj z bezpłatnej
porady mediacyjnej

Mediacja to realna szansa na:

- zakończenie Twojego sporu
- trwałą i satysfakcjonującą ugodę
- oszczędność czasu i pieniędzy

www.mediacje.pl
www.mediatorzy.org

KWALIFIKACJE MEDIATORÓW W SPRAWACH KARNYCH I NIELETNICH

WARUNKI SZKOLENIA MEDIATORÓW ZASADY WPISU NA LISTĘ MEDIATORÓW

(wykazu osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego)

	Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości	
	z 13.06.2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. Nr 108/2003 r., poz. 1020)	z 18.05.2001 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 56/2001, poz. 591, now. z 5.11.2002 r.)
Podstawa prawna		
WYMOGI WYKSZTAŁCENIA dla mediatorów sądowych (osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego)	§ 3 pkt 6) - posiada umiejętności likwidowania konfliktów - posiada wiedzę do przeprowadzania postępowania mediacyjnego, w szczególności w zakresie psychologii, pedagogiki, socjologii, resocjalizacji lub prawa;	§ 4. 4) posiada wykształcenie z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii, resocjalizacji lub prawa oraz ma doświadczenie w zakresie wychowania lub resocjalizacji młodzieży, 5) posiada umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz nawiązywania kontaktów międzyludzkich, 7) odbyła szkolenie dla mediatorów, o którym mowa w § 8
WPIS NA LISTĘ mediatorów prowadzoną przez Prezesa Sądu Okręgowego	§ 4. 2. Wpis do wykazu następuje na wniosek, do którego dołączyć należy dokumenty potwierdzające spełnienie warunków określonych odpowiednio w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 lub w § 3 pkt 1-6.	§ 7 ust. 1. § 3. 2. Instytucją uprawnioną do przeprowadzania postępowania mediacyjnego jest również rodzinny ośrodek diagnostyczno-konsultacyjny, utworzony na podstawie odrębnych przepisów, który nie podlega wpisowi do wykazu, o którym mowa w § 7 ust. 1.

SZKOLENIE MEDIATORÓW - zgodnie z § 8. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18.05.2001 roku

- przeprowadza się według standardów określonych w załączniku do rozporządzenia i obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne
- i polega na zaznajomieniu z problematyką postępowania mediacyjnego oraz uzyskaniu wiedzy potrzebnej do wykonywania czynności mediatora:

1. Prawne i organizacyjne aspekty procedur mediacyjnych:

- podstawy prawne procedur mediacyjnych (upn, kpk)
- zasady postępowania mediacyjnego,
- prawa i obowiązki mediatora,
- etyka mediatorów,
- organizacja postępowania mediacyjnego,
- zasady współpracy z organami wymiaru sprawiedliwości,
- prowadzenie dokumentacji,
- międzynarodowe standardy postępowania mediacyjnego.

2. Psychologia konfliktów i elementy psychologii społecznej:

- powstawanie, eskalacja i rozwiązywanie konfliktów,
- negocjacje, mediacje, arbitraż, sąd,
- mediacje w Polsce i na świecie (spory zbiorowe i w społecznościach lokalnych, konflikty sąsiedzkie, rodzinne, spory sądowe),
- modele mediacji pokrzywdzony-sprawca,
- wiedza o procesie mediacji
  - specyfika roli mediatora,
  - etapy mediacji,
  - rola satysfakcji merytorycznej, psychologicznej i proceduralnej.

3. Trening umiejętności mediacyjnych:

- prowadzenie wstępnych spotkań ze stronami
- analiza i diagnoza konfliktu,
- prowadzenie sesji mediacyjnych i spotkań na osobności; techniki mediacyjne,
- komunikowanie się (aktywne słuchanie, zadawanie pytań).

Wymogi w zakresie organizacji szkolenia: [...] - przeprowadzanie w toku szkolenia sprawdzianów wiedzy z poszczególnych dziedzin objętych szkoleniem oraz ewidencjonowanie obecności uczestników.

KODEKS POSTĘPOWANIA MEDIATORA

"KPM"

I. WSTĘP

1. Niniejszy dokument określa normy zgodne z „Europejskim kodeksem postępowania mediatora”, jak również z normami prawa polskiego.

2. Mediator posiadający rekomendację Polskiej Izby Mediatorów [dalej: PIM] dobrowolnie potwierdza wolę przestrzegania „Kodeksu postępowania mediatora” we wszystkich rodzajach mediacji. Czyni to, wypełniając i podpisując „Kartę mediatora ENMA”.

II. MEDIACJA

3. Mediacja to proces, w którym dwie (lub więcej) strony sporu wyrażają dobrowolną zgodę na pracę z bezstronnym mediatorem w celu zawarcia wykonalnej, trwałej i satysfakcjonującej strony ugody, bez uciekania się do rozstrzygnięcia sporu przez sąd.

III. MEDIATOR

ZASADY ETYCZNE I CECHY MEDIATORA

4. Mediator skłania swą wolę ku pokorze, łagodności, męstwu i sprawiedliwości, ku poszanowaniu godności, indywidualnych potrzeb, idei i wartości człowieka, ku nawykowi zachowywania średniej miary.

5. Mediator poszukuje wiedzy o sobie – jest świadomy swoich walorów i słabości, jak również potrzeby doskonalenia.

6. Mediator przyjmuje postawę pokory oraz szacunku wobec siebie i innych. Chroni wartości

i więzi między ludźmi. Posiada zdolność panowania nad emocjami.

KWALIFIKACJE

7. Mediator wypełnia wymogi kompetencji – posiadając stosowne predyspozycje, wiedzę i umiejętności mediatora – potwierdzone certyfikatem. Szczegóły określa dokument: „Zasady uzyskiwania przez mediatorów rekomendacji Krajowego Centrum Mediacji”.

8. Mediator ustawicznie uzupełnia i poszerza swoje wykształcenie, podnosi swoje umiejętności, jak również dokumentuje swoją praktykę i doświadczenia w prowadzeniu mediacji w sposób nienaruszający zasad mediacji ani niczych dóbr.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PROCESIE MEDIACJI

9. Przez cały proces postępowania mediacyjnego mediator zachowuje bezstronność, a także pozostaje neutralny i niezależny w stosunku do interesów stron.

10. Mediator – przy zachowaniu reguł procesu mediacji – pomaga stronom w porozumiewaniu się, jak również w równym stopniu pomaga w artykułowaniu ich stanowisk, interesów oraz propozycji.

11. Mediator nie podejmuje lub nie kontynuuje czynności mediacyjnych, jeśli wcześniej nie zostaną wykluczone wszystkie okoliczności, które mogą naruszać (albo dawać możliwość takiej interpretacji) jego niezależności, bądź powodować, że popada on w konflikt interesów.

12. W przypadku, gdy mediator zna strony (lub stronę) konfliktu mediacja może być prowadzona wyłącznie, jeśli obydwie strony, bez nacisków to zaakceptują, a mediator jest pewny swojej niezależności, neutralności i zdolności do pełnienia roli osoby bezstronnej.

13. Mediator zapewnia każdej ze stron możliwość równego zaangażowania w proces mediacji.

14. Mediator może poinformować strony o konieczności weryfikacji propozycji ugody lub odmówić jej sporządzenia i podpisania, jeżeli uzna porozumienie za niewykonalne lub niezgodne z prawem.

15. Mediator może przerwać proces mediacji jeżeli:

a. wyczerpał wszystkie dostępne mu procedury i możliwości konstruktywnego oddziaływania na strony w celu doprowadzenia do ugody,

b. bez wątpliwości uzna, że kontynuacja procesu mediacji nie doprowadzi do porozumienia, np. z powodu celowego utrudniania rozmów przez jedną ze stron, a przedłużanie mediacji przyczyniłoby się do szkody jednej ze stron.

16. Mediator ma obowiązek poinformować strony o przyczynach zerwania mediacji, lecz nie może tego czynić w sposób, który naruszyłby interesy którejkolwiek ze stron.

IV REGUŁY PROWADZENIA POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

PODJĘCIE MEDIACJI

17. Mediator stosownie do art. 183¹ kpc prowadzi mediację na podstawie postanowienia sądu lub umowy ze stronami, przy czym – przed rozpoczęciem mediacji – szczegółowo uzgadnia ze stronami kwestie wynagrodzenia mediatora i kosztów mediacji.

18. Mediator zachowuje w swojej pracy najwyższą staranność – przestrzega zasad etycznych i reguł postępowania mediacyjnego, a w szczególności zasad: autonomii konfliktu,

dobrowolności, bezstronności, poufności, szacunku oraz działania w dobrej wierze.

19. Przed zawarciem ze stronami umowy o mediację mediator ocenia charakter sporu i możliwość prowadzenia mediacji pod kątem wymogów formalnych oraz kwalifikacji mediatora.

20. Na prośbę stron mediator przedstawia im informację o poziomie swoich kompetencji i praktyki w prowadzeniu mediacji w danym typie spraw.

21. Przed rozpoczęciem mediacji mediator informuje strony o istocie i celach mediacji, jak również o przysługujących stronom uprawnieniach. Niezależnie od tego mediator powinien upewnić się, że strony rozumieją właściwości procesu mediacji oraz rolę mediatora.

22. Przed rozpoczęciem mediacji mediator odbiera od każdej ze stron wyraźnie i jednoznacznie wyrażoną (werbalną lub pisemną) zgodę na uczestnictwo oraz na przestrzeganie zasad mediacji, mając świadomość, że strony znają również warunki umowy mediacyjnej, w tym dotyczące przestrzegania zasad poufności.

23. Mediator nie powinien podejmować się prowadzenia mediacji przed zaakceptowaniem przez wszystkie strony uczestniczące w mediacji zasad jego wynagradzania.

24. Umowa mediacyjna na żądanie stron powinna być sporządzona na piśmie.

25. Mediator uzgadnia i uzyskuje zgodę stron co do przebiegu postępowania mediacyjnego.

26. W przypadku mediacji bezpośrednich mediator uzgadnia ze stronami odpowiadające im terminy spotkań oraz ich charakter (spotkania wspólne, spotkania indywidualne, itp.).

27. Mediator za zgodą stron stosuje mediacje pośrednie (tzn. bez wspólnego spotkania stron) m.in. w przypadkach, gdy:

a. przyczyniłoby się to do przyspieszenia zakończenia sporu (lub jego istotnej części) ugodą – czego strony zgodnie oczekują,

- b. istnieje duże napięcie emocjonalne między stronami,
- c. istnieje – niedająca się usunąć – przeszkoda spotkania.

28. Mediator powinien prowadzić proces mediacji, biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, uwzględniając możliwość nierównowagi stron, zasady prawne, jak również wszystkie oczekiwania, które mogą wyrazić strony, a także potrzebę szybkiego zakończenia sprawy.

29. Strony przystępują i uczestniczą w mediacji dobrowolnie. Mogą również w każdej chwili zrezygnować z mediacji bez podania przyczyny.

PRZEBIEG ROZMÓW

30. Postępowanie mediacyjne jest nieformalne. Rozmowy odbywają się w warunkach przyjaznych dla stron i w miejscach gwarantujących bezstronność mediatora oraz równe prawa stron.

31. Postępowanie mediacyjne powinno gwarantować każdej ze stron:

- a. możliwość swobodnego wypowiedzenia się i bycia wysłuchanym
- b. możliwość odbycia indywidualnych spotkań z mediatorem w celu wyartykułowania swoich wartości i propozycji
- c. możliwość prowadzenia swobodnych pertraktacji z drugą stroną w celu sformułowania satysfakcjonującej, praktycznej, wykonalnej i trwałej ugody
- d. możliwość skonsultowania warunków przygotowanej ugody z osobami bliskimi lub potencjalnymi beneficjentami tej ugody, przy zachowaniu najwyższych norm poufności.

32. Mediacje nie są rejestrowane, ani nie są sporządzane relacje z wypowiedzi stron.

33. Mediator zachowuje w tajemnicy informacje uzyskane w procesie mediacji, ujawniając jedynie informacje określone w art. 183¹² § 1 kodeksu postępowania cywilnego.

34. Mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku

z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.

35. Także żadna informacja uzyskana od jednej ze stron nie może być ujawniona stronie drugiej bez wyraźnej zgody strony, która tę informację mediatorowi ujawnia.

ZAKOŃCZENIE MEDIACJI

36. W przypadku zawarcia porozumienia między stronami obowiązkiem mediatora jest sporządzenie ugody w formie pisemnej.

37. Mediator może odstąpić od tej formy jedynie w przypadkach, gdyby uznał, że pisemna forma ugody mogłaby utrudnić jej realizację lub np. gdy:

- a. zawarte częściowe ustne porozumienie – i realizacja poczynionych uzgodnień, mogłyby służyć odbudowaniu wzajemnego zaufania i było wstępem do dalszych rozmów, służących sformułowaniu trwałej ugody,

- b. pisemna forma ugody nie jest niezbędna wobec faktu istniejących już wzajemnych zobowiązań prawnych między stronami, których te strony deklarują przestrzegać.

38. Mediator podejmuje wszelkie kroki zmierzające do zagwarantowania, aby każde porozumienie osiągnięte przez strony było korzystne i dobrowolne oraz aby każda ze stron rozumiała warunki, na których je zawarto.

39. Na prośbę strony, nie wychodząc poza granice swoich kompetencji, mediator może poinformować, w jaki sposób można sformalizować ugodę oraz w jaki sposób można spowodować, aby zawarte w niej uregulowania mogły być wyegzekwowane.

40. Dla wypełnienia wymogów prawa, a w szczególności art. 183¹⁴ § 3 kpc mediator

- a) konsultuje z wybranym konsultantem/audytorem PIM trzy pierwsze formalne postępowania mediacyjne – co najmniej na etapie początkowym oraz weryfikowania ugody

b) w przypadku wątpliwości co do zapisów w ugodzie, a w szczególności, gdy ugoda skutkować będzie wnioskiem o zatwierdzenie jej przed sądem, mediator konsultuje treści z uprawnionym prawnikiem lub audytorem/konsultantem PIM

c) w przypadku konieczności dokonania korekty ugody lub poczynienia dodatkowych uzgodnień ze stronami konfliktów, mediator dopełnia tych wymogów.

41. W przypadku niedających się usunąć przeszkód w mediacji, w tym przeszkód określonych w art. 183² § 4 mediator dochowuje należytej staranności, by w kontakcie ze stronami, sądem i PIM uzgodnić najkorzystniejszy dla stron wariant postępowania. W szczególnych przypadkach może również przekazać sprawy innemu mediatorowi.

42. W przypadku sporu wynikającego z postępowania mediatora lub formalnej skargi na jego działania mediator poddaje się „procedurze skargowej” – zobowiązuje się przedstawić na piśmie wyjaśnienia, jak również zobowiązuje się zastosować do uzasadnionego orzeczenia konwentu PIM lub innego uprawnionego przez konwent organu.

43. Mediator ma prawo korzystania z procedury odwoławczej wewnątrz struktury Polskiej Izby Mediatorów, wypełniającej reguły państwa prawa.

V. REKLAMA I PROMOCJA USŁUG MEDIACYJNYCH

44. Mediator promuje swoje usługi w sposób profesjonalny, uczciwy i godny.

45. Mediator korzysta z form promocji i identyfikacji graficznej, w tym wizytówek,

sztyldów, ulotek, folderów, itp., wskazując przy tym informacje o współpracy z Krajowym Centrum Mediacji.

46. Przedstawiana przez mediatora oferta usług mediacyjnych powinna zawierać rzetelne, prawdziwe i uczciwe informacje. Informacje te nie mogą naruszać zasad konstruktywnej konkurencji.

47. Dla monitorowania zjawisk związanych z mediacją, określonych w polskim prawie i w „Europejskim kodeksie postępowania mediatora” mediator PIM zobowiązuje się udzielać Krajowemu Centrum Mediacji niezbędnych informacji – zachowując przy tym ochronę danych oraz dóbr uczestników postępowania mediacyjnych.

PRZYPISY

1. „Z przebiegu mediacji sporządza się protokół, w którym oznacza się miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, a także imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator”.

2. Art. 259¹ kodeksu postępowania cywilnego.

3. „Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności”.

4. „Mediator może odmówić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiązany niezwłocznie powiadomić strony, a jeżeli strony do mediacji skierował sąd – również sąd”.

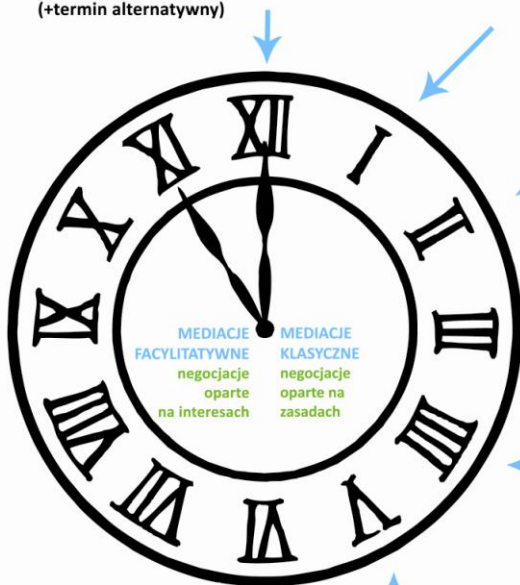
MEDIACJE KLASYCZNE

MODEL: ZEGAR

Oprac.: Jerzy Śliwa ENMA © Warszawa-Kraków 1989-2014 (wykorzystywanie tylko za zgodą autora)

MISJA DOBREJ WOLI

1. Przedstawienie
2. „Czy chce się Pan/-i porozumieć?” (x3)
3. „Mediacje są dobrowolne, poufne i nieformalne, a mediator jest osobą bezstronną”
4. „Czy wyraża Pan/-i zgodę na mediację?”
5. Uzgodnienie terminu spotkania (+termin alternatywny)

NEGOCJACJE STRON

Mediator jest pasywny – notuje i zestawia propozycje

PODSUMOWANIE

1. Przypomnienie areny konfliktu
2. Przedstawienie faktów
3. Zestawienie interesów
4. „Jakie mają Państwo propozycje, aby chroniąc wartości osiągnąć porozumienie?”

WYSTĄPIENIE OTWIERAJĄCE

Monolog mediatora

6. Przedstawienie
  7. Cel mediacji
  8. Rola mediatora
  9. Zasady mediacji
  10. Przebieg mediacji
  11. Pytanie o pytania
  12. Zgoda na: mediację, mediatora
- Porozumienie proceduralne
Uzgodnienie areny konfliktu

PREZENTACJA STANOWISK

„Co chciałby/-aby Pan/-i powiedzieć?”
PARAFRAZA

WYJAŚNIANIE

„Co chcieliby Państwo sobie wyjaśnić?”
WENTYLACJA

ROZMOWY INDYWIDUALNE

1. „Co chciałby/-aby Pan/-i dodać?”
2. „Co jest dla Pani/-a ważne w tym konflikcie?”
3. „Jakie ma Pan/-i propozycje?”
doprecyzowanie
4. TESTOWANIE PROPOZYCJI
- w przeszłości
- obecnie
- „lustro”
5. TESTOWANIE IMPASU
- watna, batna
6. „Czy mógłby/-aby Pan/-i przedstawić swoje propozycje drugiej stronie na wspólnym spotkaniu?”
7. „Co chciałby/-aby Pani jeszcze powiedzieć?”

www.mediacje.org / www.emediator.org
mediacje@mediacje.pl
tel. / fax.: +48 22 241-14-23 /
+48 12 642-12-30 / 601-637-984

25 LAT MEDIACJI W POLSCE

notatki

07

KODEKS ETYCZNY MEDIATORA "KEM"

PREAMBUŁA

Kodeks Etyczny Mediatorów Europejskiej Akademii Negocjacji i Mediacji [ENMA] jest:

- propozycją dialogu na temat tego, czym jest i czym ma być mediacja jako zyskująca coraz powszechniejszą akceptację w społeczeństwie instytucja demokratycznego ładu społeczeństwa obywatelskiego ludzi wolnych i szanujących wolność innych,
- podstawą wyznaczającą granice: czym jest mediacja i jaka jest rola mediatora – osoby podejmującej się prowadzenia mediacji, w relacji z osobami korzystającymi z pomocy mediatora,
- dokumentem, w oparciu o który mediatorzy pracujący w systemie: Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji i w zgodzie z Polską Normą ADR określają rolę i zadania mediatora, jak również miejsce mediacji jako jednej z form społecznego komunikowania,
- podstawą krystalizacji zawodu mediatora,
- tworzy możliwie najszerszą formułę realizacji podstawowego zadania mediatora: usprawniania porozumiewania się w sytuacjach, gdy ludzie są gotowi do skorzystania z pomocy mediatora,
- dotyczy rozumienia roli mediatora bez uszczegóławiania związanego ze specyficzną dziedziną uprawnień np. mediator w sprawach karnych czy mediator w sporach zbiorowych lub „misjach dobrej woli”, mediator stały, mediator szkolny itd. - z zastrzeżeniem, że żadne uszczegółowienie nie może być sprzeczne z postanowieniami Karty Etycznej Mediatora,
- jest podstawą odpowiedzialności etycznej przed sądem koleżeńskim bądź sądem polubownym organizacji mediatorów.

MEDIACJA

Mediacja jest partnerskim porozumiewaniem się stron konfliktu z udziałem bezstronnego mediatora, w którym obu stronom przysługują te same uprawnienia. Mediacja może być stosowana w każdym przypadku, w którym strony zwracają się do mediatora. Zadaniem mediatora jest usprawnienie rozumienia się ludzi oraz pomoc w skutecznej realizacji ich interesów.

Mediacja odbywa się na wniosek bądź za zgodą zainteresowanych stron. Jest postępowaniem poufnym i dobrowolnym dla jej uczestników w całym swoim przebiegu. W mediacji chroniona jest przez mediatora godność każdego z uczestników postępowania.

MEDIATOR

Przed przystąpieniem do mediacji strony są informowane przez mediatora: czym jest postępowanie mediacyjne i jaka jest dopuszczalna ingerencja mediatora w proces. Mediator ustala czas trwania mediacji i wynagrodzenie mediatora. Mediator powinien zyskać dobrowolną zgodę uczestników (stron) na mediację oraz akceptację dla swojej osoby.

Mediator nie może podejmować się mediacji, jeżeli mogłoby dojść do kolizji interesów jego roli z wymogiem bezstronności lub gdy charakter konfliktu i wymogi mediacji w danej sprawie przekraczają jego kompetencje.

Mediator z ważnych powodów może odmówić prowadzenia mediacji lub wycofać się z jej prowadzenia w trakcie. Powinien jednak zadbać, by strony, które chcą się porozumieć nie straciły możliwości skorzystania z mediacji, np. poprzez pomoc innego mediatora.

Mediatorem może być uprawniona lub upoważniona osoba, posiadająca: kompetencje w zakresie prowadzenia postępowania mediacyjnego, doświadczenie życiowe, umiejętności społeczne w zakresie kontaktów międzyludzkich, praktykę opartą na wiedzy w prowadzeniu postępowań mediacyjnych.

W swoich działaniach na polu mediacji mediator jest:

- bezstronny, tzn. nie bierze racji żadnej ze stron ani nie angażuje się po czyjejkolwiek stronie, jego motywacja nie jest związana ani z wynikiem, ani z czasem trwania postępowania mediacyjnego,

- kompetentny w zakresie postępowania mediacyjnego [posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie porozumiewania się ludzi, odbudowywania relacji, tworzenia warunków sprzyjających porozumieniu,

- odpowiedzialny i spolegliwy - podejmuje zadania i zobowiązania, którym jest w stanie rzetelnie sprostać, w tym:

- w zakresie dochowania tajemnicy [poufności niejawności] mediacji,

- w zakresie chronienia godności każdej ze stron mediacji.

CELE I ISTOTA MEDIACJI

– trwałe zakończenie konfliktu i doprowadzenie do satysfakcjonującego dla wszystkich stron porozumienia.

KARTA ETYCZNA MEDIATORA

Mediator skłania swą wolę ku pokorze, łagodności, męstwu i sprawiedliwości, ku poszanowaniu godności, indywidualnych potrzeb, idei i wartości człowieka, ku nawykowi zachowywania średniej miary.

- 1. POKORA** – wynika z odmienności indywidualnych punktów widzenia; wynika z rozumienia świata i swojego w nim miejsca;
- jest również środkiem – między służalczością a zarozumiałstwem.
- 2. ŁAGODNOŚĆ** – jest cnotą cierpliwości, rzetelności i konsekwencji;
- jest również środkiem – między nieczułością a porywcznością.
- 3. MĘSTWO** – jest wytrwałością w dążeniu do dobra, lojalnością wobec ludzi i zasad;
- jest również środkiem – między tchórzostwem a zuchwałością.
- 4. SPRAWIEDLIWOŚĆ** – wypełnia ideę równości i szacunku dla prawa;
- jest również środkiem – między słusznymi racjami stron konfliktu.

sprawiedliwość – cnota moralna, polegająca na dawaniu innym tego, na co bezstronnie zasługują; w tradycji utożsamiana z doskonałością moralną (Arystoteles); zasada charakteryzująca prawo oraz instytucje społeczne i polityczne, sankcjonująca ideę równości oraz przestrzegania prawa;

kompetencja – znajomość rzeczy, przejawiająca się w braniu odpowiedzialności za słowa i czyny owej rzeczy tyżące,

technie – sztuka, rzemiosło, sprawność, umiejętność, wszystko to, co wykonywane jest wg jakichś reguł.

notatki

1. CELE KODEKSU ETYCZNEGO MEDIATORA

2. KRYTERIA WYSTĘPUJĄCE W KODEKSIE

3. WARUNKI I ZASADY MEDIACJI

4. POSTAWY, CECHY I UMIEJĘTNOŚCI MEDIATORA

5. PROCEDURY KODEKSU ETYCZNEGO

1. CELE KODEKSU ETYCZNEGO: rozwijanie kompetencji u mediatorów – jako osób pomagających skonfliktowanym stronom w porozumieniu się. Kodeks

- formułuje wartości podstawowe – wyznacza cele i wzorce

- określa kompetencje, normy oraz zakres praw i obowiązków mediatora.

Podstawowe wymagania stawiane mediatorowi:

- „*primum non nocere*” – zapewnienie, by postępowanie mediatora (realizowanie jego zadań) nie łączyło się ze szkodami dla żadnej ze stron konfliktów,

- zapewnienie realizacji i ochrony zasad mediacji w działalności zawodowej mediatora,

- „*wiedzieć, co we mnie dobre, a co złe*” – poznawanie siebie przez mediatorów, tj.: waleń i słabości; formułowanie sposobów doskonalenia zawodowego i osobistego.

2. KRYTERIA WYSTĘPUJĄCE W KODEKSIE

- „*wiedzieć, na czym polega bycie dobrym mediatorem*” – mierniki służące za podstawę oceny.

KRYTERIA WYSTĘPUJĄCE W KODEKSIE wynikają z zasad i cech mediacji, jako „*technę*” :

– rzemiosła (do oceny przez komisję etyki): zadawania pytań, motywacji, aktywizacji i inspiracji (element budowania prestiżu mediatora – realizowany poprzez samoocenę i superwizję),

– konstruktywnego postępowania w konflikcie – działania w dobrej wierze ze znajomością metody mediacji (do oceny przez komisję etyki),

– stosowania przez mediatora nieinwazyjnych i pokojowych technik pozbawionych manipulacji (do oceny przez komisję etyki).

3. WARUNKI I ZASADY MEDIACJI

w odniesieniu do wszystkich uczestników postępowania mediacyjnego – mediatora i stron:

- dobrowolność udziału w mediacji,

- poufność postępowania mediacyjnego (zachowanie tajemnicy),

- nieformalność postępowania - brak relacji z przebiegu rozmów (notatki mediatora są na końcu postępowania niszczone),

- postępowanie w dobrej wierze (uczciwość, mówienie prawdy, niemanipulowanie),

- poszanowanie godności każdego z uczestników postępowania mediacyjnego;

w odniesieniu do mediatora:

- bezstronność mediatora (w stosunku do stron i problemu);

w odniesieniu do stron konfliktu:

o dążenie do porozumienia i wspieranie stron w ich gotowości zawarcia ugody

– mediator powinien odebrać od stron deklarację takiego postępowania na początku mediacji,

o samodzielność, autonomia konfliktu

– mediator powinien pozostawić stronom możliwość samodzielnej decyzji wobec wszystkich kwestii dotyczących konfliktu oraz ponoszenia za nie odpowiedzialności,

o satysfakcja dla obydwu stron (jako efekt mediacji)

– mediator powinien przeprowadzić pod tym kątem weryfikację ugody przed jej ostatecznym przyjęciem i podpisaniem.

4. CECHY I UMIEJĘTNOŚCI MEDIATORA

I. CECHY MEDIATORA

- POKORA – wobec ludzi i rzemiosła
- SZACUNEK I LOJALNOŚĆ wobec ludzi i zasad
- ŚWIADOMOŚĆ SIEBIE I POTRZEBY DOSKONALENIA.

II. UMIEJĘTNOŚCI MEDIATORA

- posługiwanie się profesjonalnymi procedurami, metodami i technikami mediacyjnymi.

I. CECHY MEDIATORA

Stabilność, pokora i szacunek – wobec życia, siebie i innych ludzi, wobec ludzkich spraw,
– poszanowanie wartości innych ludzi,
– respekt wobec ludzkich więzi,
– lojalność wobec cnót moralnych i uniwersalnych wartości etycznych.

Świadomość siebie i wewnętrzna siła – znajomość walorów i słabości (stałe poznawanie siebie, własna terapia);
o świadomość potrzeby doskonalenia siebie, o zdolność panowania nad swoimi emocjami.

Walory mediatora:

- 1) wiara w sukces i konsekwencja w dążeniu do osiągnięcia celów,
- 2) opanowanie, cierpliwość, konsekwencja, wytrwałość,
- 3) praca nad sobą (zaznajomię się z istotą i podłożem konfliktów – to znaczy, że pracujesz nad sobą).

II. UMIEJĘTNOŚCI MEDIATORA

Profesjonalizm - znajomość rzemiosła – diagnozowania konfliktu, prawidłowej komunikacji, zasad i procedur negocjacji i mediacji, reguł wymiaru sprawiedliwości oraz podstaw prawnych mediacji,
- lojalność i praworzeczność – przestrzeganie zasad prawnych,

- świadomość potrzeby nieosądzania innych – wypełnianie tych reguł w toku mediacji,
- zdolność bycia bezstronnym (stosowanie zasad bezstronności) oraz przewidywania skutków.

Wymiary profesjonalizmu mediatora

- Mediator potrafi diagnozować konflikt – posiada wiedzę historyczną, kulturową, ekonomiczną, prawną i społeczną dotyczącą konfliktów – poznawania ich podłoża (źródła), istoty oraz przyczyn eskalacji.
- Mediator w ramach rzemiosła mediacyjnego – zarządza konfliktem – porządkuje konflikt i pomaga, ograniczając do minimum swoją ingerencję w życie innych ludzi.
- Mediator w ramach sztuki mediacji – daje otuchę, nadzieję, wsparcie, wykazuje się kulturą i szacunkiem oraz respektem dla spraw i wartości uczestników konfliktu/mediacji.

Walory mediatora:

- 4) otwarty na dialog i gotowość przyjmowania krytyki,
- 5) sprawność językowa,
- 6) działanie w zgodzie z zasadami mediacji, sztuką motywacji, retoryki, przełamywania impasu, demaskowania manipulacji.

WALORY MEDIATORA (zebrane)

- 1) wiara w sukces i konsekwencja w dążeniu do osiągnięcia celów,
- 2) opanowanie, cierpliwość, konsekwencja, wytrwałość,
- 3) praca nad sobą - doskonalenie rozumienia istoty i podłoża konfliktów,
- 4) otwartość na dialog i gotowość przyjmowania krytyki,
- 5) sprawność językowa,
- 6) działanie w zgodzie z zasadami mediacji, sztuką motywacji, retoryki, przełamywania impasu, demaskowania manipulacji.

PODSTAWOWE I NAJWAŻNIEJSZE TECHNIKI

STOSOWANE PRZEZ MEDIATORA:

- a) dostrojenie (dopasowanie) i modelowanie stron konfliktu w empatycznej komunikacji,
- b) sprawność językowa, aktywne słuchanie, parafraza i klaryfikacja,
- c) umiejętne zadawanie nieinwazyjnych otwartych pytań, testowanie rozwiązań,
- d) budowanie motywacji do zawarcia porozumienia, dowartościowanie,
- e) neutralna komunikacja niewerbalna.

5. PROCEDURY KODEKSU ETYCZNEGO

Komisja etyki monitoruje:

- kompetencje mediatora w zakresie diagnozowania konfliktu – wiedzy historycznej, kulturowej, ekonomicznej, prawnej i społecznej dotyczącej konfliktów – poznawania ich podłoża (źródeł) oraz istoty,
- rzemiosło, profesjonalizm działania mediatora
- przestrzeganie podstawowych zasad,
- działanie w obszarze sztuki mediacyjnej, motywacji, aktywizacji i inspiracji,
- nieinwazyjność stosowanych przez mediatora technik konstruktywnego i pozbawionego manipulacji postępowania w konflikcie (zagrożenia wynikać mogą z eskalacji konfliktów wskutek niewłaściwego postępowania mediatora).

08

STANDARD

OŚRODKÓW MEDIACJI "M3"

1. Centrum Mediacji [zwane dalej Centrum] jest odrębnym kompleksem pomieszczeń - miejscem prowadzenia mediacyjnych rozmów: bezpośrednich i pośrednich oraz pełnienia funkcji administracyjnej - obsługi mediacji. Jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo, komfort i poufność rozmów, poprzez:

- a) możliwość zamknięcia pomieszczeń kluczem,
- b) niekolizyjne ciągi komunikacyjne,
- c) wygłuszenie pomieszczeń, gwarantujące, że rozmowy w sąsiednich pomieszczeniach nie są słyszane,
- d) możliwość kontroli i zmiany temperatury, przewietrzania pomieszczeń, a w miarę możliwości klimatyzacji.

2. Centrum posiada co najmniej trzy oddzielone drzwiami pomieszczenia, pozwalające na pełnienie funkcji:

- a) sejmikowej - organizacji spotkania mediacyjnego z udziałem pełnomocników i stron,
- b) spotkań indywidualnych mediatora z każdą ze stron,
- c) administracyjnej i recepcyjnej,
- d) kuchennej i sanitarnej.

3. Pomieszczenia: sejmikowe oraz spotkań indywidualnych nie mogą posiadać stałego wyposażenia pozwalającego na rejestrację obrazu i dźwięku lub obserwacji, np. za pomocą kamery, lustra weneckiego lub fenickiego. Środki rtv muszą stwarzać możliwość łatwego demontażu lub usunięcia z pomieszczenia.

4. Pomieszczenie sejmikowe powinno dawać swobodę jednoczesnego przebywania w nim co najmniej 7 osób, z zapewnieniem:

- a) wygodnych miejsc do siedzenia,
- b) korzystania ze sprzętu komputerowego, telefonów oraz rzeczy osobistych,
- c) dostępności do stołu, pozwalającego na swobodne notowanie.

5. Centrum posiada własne zaplecze kuchenne-sanitarne:

- a) własną wyposażoną w środki sanitarne toaletę, w miarę możliwości dwa pomieszczenia odrębne dla kobiet i mężczyzn,
- b) zaplecze kuchenne, pozwalające na swobodne sporządzenie ciepłych i zimnych napojów oraz przygotowanie poczęstunku.

6. Centrum posiada:

- a) sprzęt komputerowy z pełną dostępnością do Internetu oraz drukarki,
- b) wyposażenie pozwalające na ochronę dokumentów.

7. Organizacja pomieszczeń może uwzględniać komplementarność funkcji, tj. pełnienie różnych funkcji w tym samym pomieszczeniu, np. administracyjnej i sejmikowej, bądź administracyjnej i spotkań indywidualnych, jednak nie mogą one być pełnione w tym samym czasie. Warunkiem pełnienia różnych funkcji pomieszczeń jest pełna gwarancja: ochrony danych i dokumentów, poufności i komfortu rozmów.

SPECJALIZACJE

EUROPEJSKA AKADEMIA NEGOCJACJI I MEDIACJI „ENMA” – związek stowarzyszeń

Misja: budowanie zaufania społecznego – poprzez stosowanie Polskiej Normy ADR
profesjonalizacja zawodów zaufania publicznego – poprzez: standardy, dobre praktyki, rękojmię (gwarancje jakości) i etykę
realizowane przez: profesjonalne kształcenia w Akademii ADR, a także pracę sieci profesjonalistów zrzeszonych organizacjach zawodowych

ZAUFANIE
STANDARDY

NORMY

MEDIACJA

RĘKOJMIA
DOBRE PRAKTYKI

ETYKA

Kontakt: ENMA - 00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 8 lok. 62, tel./fax. 22 241-14-23, 12 642-12-30
www.mediacje.pl, www.mediacie.org, www.mediatorzy.org, - e-mail: mediacie@mediacie.pl

MCM

MEDIACJE

WYBIERASZ SOLIDNE

alternatywna, pozasądowa metoda
rozwiązywania sporów pomiędzy stronami
przy udziale osoby trzeciej – mediatora;
oparta na nienaruszalnych zasadach:

- dobrowolności
- woli porozumienia
- bezstronności mediatora – w stosunku do stron i problemu
- autonomii konfliktu i samodzielności stron w podejmowaniu decyzji
- poufności
- nieformalności postępowania
- poszanowania godności wszystkich uczestników postępowania
- działania w dobrej wierze
- satysfakcji obydwu stron – w wyniku mediacji.

„SEDR”

→ **STANDARDY, ETYKA,
DOBRE PRAKTYKI, RĘKOJMIA**

KONTAKT: Małopolskie Centrum Mediacji
Biuro Zarządu: Plac Na Stawach 1 lok. 412 A,
30-107 Kraków
Dyrektor Małopolskiego Centrum Mediacji:
Anna Ficek, tel. 690-094-848
www.mediacje.org, www.emediator.org
e-mail: anna.ficek@emediator.org

09

ZESTAW STANDARDÓW MEDIACJI GOSPODARCZYCH "SEDR"

zestaw norm służących profesjonalizacji mediacji - gwarancji najwyższej jakości:

STANDARDY – **E**TYKA - **D**OBRE PRAKTYKI - **R**ĘKOJMI

Opierając się na normach Konstytucji RP, jak również istniejących na rynku normach kształcenia mediatorów, w tym ENMA, Akademia ADR i Polska Norma ADR – rekomendujemy implementację „standardów” mediacji, - zasad „etyki” mediacji, - „dobrych praktyk” - oraz „rękojmi” - gwarancji na pracę mediatorów.

Stworzenie możliwości, by mediatorzy stosowali normy, podnosi jakość świadczonych usług mediacyjnych i zapewnia klientom mediacji wyższy poziom bezpieczeństwa, w tym poufności.

**STANDARDY MEDIACJI GOSPODARCZYCH
OPARTE SĄ NA:**

- społecznej gospodarce rynkowej i zrównoważonym rozwoju - określonych w przepisach art. 5, 12, 20, 21, 22, 24 Konstytucji RP,

- normach kształcenia i pracy mediatorów, np. ENMA, Akademia ADR, Polska Norma ADR,
- "pacta sunt servanda" - wskazującej, że umów należy dotrzymywać,
- należytej staranności i rzetelności kupieckiej,
- ochronie reguł konsumenckich oraz praw i wolności obywatelskich.

Podstawy i wartości:

- 1/ wolność działalności gospodarczej, tworzenia i działania stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji, jak również autonomia podmiotów gospodarczych, będących stronami konfliktów, w tym poszanowanie swobody działalności gospodarczej, swobody zawierania umów, ochrony tajemnic handlowych przedsiębiorstwa,
- 2/ własność,
- 3/ dialog, współpraca i solidarność,
- 4/ bezpieczeństwo, ochrona praw człowieka i obywatela - w tym poufność - ochrona tajemnicy handlowej i tajemnic przedsiębiorstwa,
- 5/ praca.

ETYKA

Kodeks Etyczny Mediatora - oparty na arystotelesowskiej teorii środka - uwzględnia normy gospodarcze oraz oczekiwane cechy i kompetencje mediatora gospodarczego, służące:

- wiarygodności mediatora (walor zaufania do osoby - godności osobistej uzupełniony o rękomię organizacji),
- stosowaniu reguł uczciwej konkurencji,
- rozumieniu mechanizmów gospodarczych w stosowaniu mediacji.

Oczekiwane cechy mediatora:

- bezstronność, poszanowanie autonomii stron konfliktów gospodarczych,
- cierpliwość i konsekwencja,
- komunikatywność, otwartość, sprawność językowa,
- rzetelność, należyta staranność, uczciwość, transparentność w działaniu.

Kompetencje mediatora wg proponowanych norm 'SEDR' oparte są na systemie kształcenia i doskonalenia, uwzględniających imperatyw: "100% niezbędnej wiedzy + doświadczenie".

Ważnymi KWESTIAMI ETYCZNYMI stają się więc:

1. Aktywność firm i instytucji szkoleniowych kształcących mediatorów, które powinny opierać swoją aktywność na:

- rzetelnej sprawdzonej wiedzy opartej na weryfikowalnych źródłach,
- pracy trenerów, będących jednocześnie wykształconymi i czynnymi (praktykującymi) mediatorami, stosującymi najwyższe standardy i normy zawodowe.

2. Praca wykształconych mediatorów oparta na:

- potwierdzonych certyfikatem kwalifikacjach,
- potwierdzonych przez mediatora zobowiązaniach stosowania norm etycznych i profesjonalnych, jak np. Karta Mediatora, Kodeks Postępowania Mediatora, Kodeks Etyczny Mediatora, Polska Norma ADR, Deklaracje członkostwa w organizacjach mediatorów, stosujących wysokie normy profesjonalizacji mediacji.

3. Doskonalenie zawodowe i superwizja -

- stanowiące formy współpracy i wzajemnych zobowiązań pomiędzy mediatorem a organizacją, która certyfikatem potwierdza rękomię, tj. daje gwarancję za jakość pracy mediatora.

DOBRE PRAKTYKI

1. Udział wykształconego mediatora - nieposiadającego praktyki zawodowej - w stażach prowadzonych przez organizacje, posiadające standardy kształcenia i pracy mediatorów.

Organizacje powinny zapewnić stażyście 'patrona', który jest wykształconym praktykiem, wg reguły „100% wiedzy + doświadczenie”.

2. Stosowanie przez mediatora dobrych praktyk ukształtowanych i opisanych przez organizacje mediatorów, a dotyczących kwestii prawnych

i warsztatowych, które nie zostały wystarczająco jasno rozstrzygnięte i uregulowane w prawie, np.

- sporządzania protokołów z mediacji, które nie zostały podjęte wskutek odmowy jednej ze stron, w tym wykorzystania uprawnień odmowy w ciągu 7 dni od doręczenia postanowienia sądu o skierowaniu stron do mediacji,
- konstruowania i zawierania umów o mediację,
- stosowania przepisu art. 103 kpc wobec stron, które w sposób nieuzasadniony i nieusprawiedliwiony zrywają mediację,
- praktyki wobec ugód zawieranych pomiędzy stronami, przy braku woli stron angażowania sądu w ich zatwierdzanie,
- przetwarzania i ochrony danych osobowych stron oraz ochrony notatek sporządzonych z mediacji i kopii z akt spraw,
- praktyki ochrony poufności mediacji i ochrony tajemnic handlowych,
- kształtowania relacji pomiędzy sądem i mediatorami w zakresie podejmowania mediacji, jak i przygotowania do zatwierdzania ugód,
- efektywnego rozliczania kosztów mediacji i wynagrodzenia mediatora.

3. Dokumentowanie pracy mediatora i upowszechnianie (publikowanie) wniosków, konkluzji oraz wskazań warsztatowych celem wymiany doświadczeń w środowisku - służące doskonaleniu warsztatu mediacyjnego.

Dla upowszechniania stosowania norm najwyższej staranności i profesjonalizmu, zachowując zasadę poufności (najwyższą ochronę danych i tajemnic stron mediacji), mediatorzy gromadzą i publikują przykłady mediacji przeprowadzonych zgodnie ze sztuką.

4. Superwizja - pozwalającą na kontakt w relacji uczeń-mistrz, jak również w relacji synergicznego partnerskiego wsparcia, celem zapewnienia stronom mediacji najlepszych możliwości wykorzystania walorów mediacji dla trwałego zakończenia ich sporu.

RĘKOJMIA

Podstawą rękopisami są: standardy, normy etyczne i dobre praktyki weryfikowane stażem lub superwizją.

RĘKOJMIA TO GWARANCJA JAKOŚCI - potwierdzona certyfikatem przez organizację, która bierze odpowiedzialność za pracę mediatora. Certyfikat potwierdza:

1/ odbycie kształcenia wg najwyższych norm zawodu mediatora, potwierdzonego zaświadczeniem, dyplomem lub certyfikatem zawierającym program kształcenia oraz nazwiska trenerów,

2/ członkostwo w organizacji prowadzącej listy mediatorów oparte na podpisanej przez mediatora deklaracji przestrzegania statutu organizacji,

3/ złożenie przez mediatora pisemnego zobowiązania do:

- przestrzegania Kodeksu Postępowania Mediatora, Kodeksu Etycznego Mediatora,
- poddania się procedurom skargowym,
- ujawnienia na żądanie organizacji protokołu z mediacji oraz ewentualnej ugody.

Organizacja udzielająca rękopisami powinna mieć zapisane w swoim statucie lub innych regulacjach poszanowanie autonomii mediatora oraz gwarancje przestrzegania norm bezpieczeństwa ochrony danych stron konfliktów, w tym ujawnianych w dokumentach z mediacji.

Organizacja, stosująca zestaw norm „SEDR”, potwierdzając rękopisami zapewnia, że w przypadku wykazania nieprawidłowego działania mediatora, posiadającego rękopisami tej organizacji, podejmie wszelkie działania, by naprawić powstałą sytuację.

KONSTYTUCJA RP

Rozdział I - Rzeczpospolita

Art. 5. Rzeczpospolita Polska [...] zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, [...] kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Art. 12. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania [...] stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji.

Art. 20. Społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 21. Rzeczpospolita Polska chroni własność [...]

Art. 22. Ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny.

Art. 24. Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy.

10

STANDARZY KLASYCZNYCH MEDIACJI RODZINNYCH SKMR

I. STANDARDY SĄ WDRAŻANE:

1. w kształceniu mediatorów rodzinnych realizowanym przez Akademię ADR i inne osoby oraz instytucje kształcące, które złożyły deklarację zgodności ze standardami SKMR ENMA "Droga na +"
2. w pracy mediatorów rodzinnych, którzy złożyli deklarację zgodności ze standardami SKMR ENMA "Droga na +", w tym rekomendowanych przez Polską Izbę Mediatorów, a w szczególności Stowarzyszenia "Mosty Porozumienia" i Stowarzyszenia Mediatorów Polskich
3. w systemach organizacji mediacji rodzinnych przez organizacje zrzeszone w Polskiej Izbie Mediatorów i regionalne centra mediacji.

II. ISTOTA STANDARDÓW

1. [4] MEDIACJE RODZINNE dotyczą konfliktów, w których po dwóch stronach występują członkowie rodziny.
2. [5] STANDARDY STANOWIĄ REKOMENDACJE DLA:
  - a) mediatorów rodzinnych
  - b) osób i instytucji kształcących mediatorów rodzinnych
  - c) stron konfliktów rodzinnych - dla zrozumienia: - istoty konfliktów rodzinnych, - postępowania mediacyjnego, - pracy mediatora.
3. [6] CELE:
  - a) DOBRO DZIECKA
  - b) STABILIZACJA WIĘZI RODZINNYCH.

III. RODZAJE SPRAW OBJĘTYCH STANDARDAMI

1. [7] Sprawy karne - obejmujące głównie problematykę przemocy, alkoholizmu i innych dysfunkcji rodzinnych w obrębie prawa karnego, jak m.in.: stalking, postępowania dotyczące przemocy domowej i "Niebieskiej Karty" (art. 207 kk), leczenia alkoholowego, zniesławiania i znieważania (art. 212 i 216 kk).
2. [8] Sprawy nieletnich - na podst. art. 109 krio i ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.
3. [9] Sprawy rozwodowe i separacyjne:
  - a) które nie obejmują regulacji dotyczących dzieci
  - b) rodzinne plany wychowawcze - sprawy uwzględniające regulowanie spraw małoletnich dzieci
  - c) rozstanie rodziców bez formalnych rozstrzygnięć, regulujące stosunki rodzinne oraz sprawy dzieci.
4. [10] Mediacje pojednawcze - skoncentrowane na naprawie, usprawieniu i stabilizacji relacji rodzinnych.
5. [11] Rodzinne sprawy majątkowe:
  - a) podział majątku
  - b) dział spadku
  - c) zniesienie współwłasności
  - d) inne regulacje majątkowe, w tym restrukturyzacja długów i zobowiązań.
6. [12] Sprawy w obrębie pieczy zastępczej.
7. [13] Mediacje regulacyjne [MedReg] - inne, w tym ochrona więzi uczuciowych i relacji rodzinnych - m.in.
  - a) z udziałem dalszych członków rodziny
  - b) wolny związek, konkubinat

c) problemy wynikające z nowych związków rodziców.

IV. PRACA MEDIATORÓW ORAZ STRON KONFLIKTÓW POWINNA BYĆ OPARTA NA ROZUMIENIU POTRZEB I WARTOŚCI (INTERESÓW) STRON KONFLIKTÓW RODZINNYCH:

1. [14] DZIECKO - potrzeby:

- a) bezpieczeństwa
- b) własnego autonomicznego i wyjątkowego miejsca życia
- c) miłości obydwojga rodziców.

2. [15] RODZICIELSTWO - zapewnienie warunków harmonijnego rozwoju dziecka opartego na dobru dziecka:

- a) stabilności
- b) szacunku pomiędzy rodzicami
- c) optymalizacji
- d) najlepszej jakości (najwyższej z możliwych)
- e) uwzględnieniu indywidualnych i specyficznych potrzeb dziecka
- f) walorach ojcostwa i macierzyństwa - konstruktywnego zaangażowania i optymalnej troski - realizowanych w poczuciu: bezpieczeństwa, szacunku, uznania i stabilności.

3. [16] OCHRONA WIĘZI UCZUCIOWYCH INNYCH CZŁONKÓW RODZINY.

4. [17] Narzędziami mediatorów dla realizacji opisanych wyżej potrzeb i wartości stron są:

- a) publikacje - broszury, ulotki i informatory udostępniane stronom przez mediatora
- b) "misja dobrej woli" - pierwszy kontakt mediatora i stron przed podjęciem mediacji
- c) "porozumienie proceduralne" w mediacji na etapie odbierania zgody stron na mediację i mediatora oraz ustalenia areny konfliktu.

V. STABILIZACYJNY, NAPRAWCZY I EDUKACYJNY WYMIAR KLASYCZNYCH MEDIACJI RODZINNYCH

1. [18] Mediator odtwarza konstruktywne schematy komunikacji pomiędzy rodzicami, członkami rodziny poprzez:

- a) usystematyzowane pytania i procedury mediacji klasycznych
- b) własny przykład prawidłowej nieinwazyjnej komunikacji.

2. [19] Edukacyjny wymiar pracy mediatora wyklucza bezpośrednią ingerencję edukacyjną charakterystyczną dla mediacji terapeutycznych, opartych m.in. na NVC [komunikacji bez przemocy], TSR [treningu skoncentrowanym na rozwiązaniach], ART [treningu zastępowania agresji], NLP [neurolingwistycznym programowaniu], coachingu, interwencji prawnej.

3. [20] Opisane w pkt. 2 [19] metody mogą stanowić uzupełnienie mediacji - wymagają jednak świadomych, dobrowolnych i wspólnych decyzji: mediatora i stron.

4. [21] Wynik klasycznych mediacji rodzinnych wyklucza zapisy o charakterze represyjnym - bowiem stoją one w sprzeczności z istotą mediacji, tj. dążeniem stron do porozumienia.

5. [22] W przypadku wyrażenia przez strony woli porozumienia i zgody na mediację dochodzi do przekształcenia żądań:

- a) rozwodu z orzeczeniem o winie - na działania w obszarze "sprawiedliwości naprawczej" - tj. naprawienia szkody lub zadośćuczynienia wobec osoby/osób pokrzywdzonej/-ych
- b) ograniczenia władzy rodzicielskiej - na dobrowolne uregulowanie i uzgodnienie autonomicznych decyzji dotyczących: zdrowia, edukacji, czasu wolnego oraz kwestii majątkowych małoletniego dziecka - na mocy zgodnych ustaleń rodziców

c) zakazania kontaktów z małoletnim dzieckiem lub realizacji kontaktów z małoletnim dzieckiem z udziałem urzędowej osoby trzeciej, np. kuratora - na uregulowanie kontaktów oparte na poszanowaniu dobra dziecka oraz uznaniu wartości: rodzicielstwa, macierzyństwa i ojcostwa, dobra rodziny.

VI. WYNIK MEDIACJI RODZINNYCH

1. [23] Zapisy ustaleń stron poczynionych w mediacji tworzą:

- a) ugodę - w przypadku wyczerpania wzajemnych roszczeń stron, np. w sprawach majątkowych
- b) porozumienie - regulujące/aktualizujące stosunki cywilnoprawne oraz relacje i więzi pomiędzy stronami
- c) rodzinny plan wychowawczy - będący hybrydowym połączeniem ugody i porozumienia.

2. [24] Wynik mediacji (akt końcowy) może zawierać zapisy regulujące sprawy na przyszłość:

- a) deklaracje
- b) oświadczenia
- c) zobowiązania
- d) wnioski stron o uregulowanie spraw przez sąd.

3. [25] Skutkiem porozumienia stron w mediacji może być również dobrowolne cofnięcie powództwa/wniosku złożonego do sądu oraz zgodny wniosek stron o umorzenie postępowania.

4. [26] Sąd wydaje orzeczenia na wniosek stron lub z urzędu, działając dla dobra dziecka, tj. odpowiednio:

- a) wyrok - "w sprawach wymagających szczególnej formy": rozwód, władza rodzicielska, opieka, alimenty
- b) postanowienie w sprawach nieprocesowych - majątkowych i spadkowych.

5. [27] Sąd wydaje orzeczenia dotyczące ustaleń poczynionych przez strony w mediacji:

- a) na podstawie wniosku/-ów złożonych przez stronę/-y - tj. według zasady dyspozytywności

b) z urzędu - na podstawie art. 183 12. § 2.1 ["Przez podpisanie ugody strony wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie, o czym mediator informuje strony"]

c) stosując wymogi art. 183 14. § 3 - tj. "odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności".

VII. DZIECKO W MEDIACJI

1. [28] Mediator rodzinny:

- a) unika udziału małoletnich dzieci w rozmowach mediacyjnych
- b) koncentruje się na ustaleniu przez rodziców sposobu samodzielnego kontaktu, rozmowy z dzieckiem dla:
  - rozpoznania jego potrzeb i rozsądnych życzeń,
  - skonsultowania planowanych decyzji rodziców,
  - przekazania treści ustaleń rodziców.

VIII. MEDIACJE A TERAPIA

1. [29] Różnice celów:

- w mediacji: stabilizacja i regulacja - 1/ spraw dzieci, 2/ spraw rodzinnych - zamknięcie lub naprawa (pojednanie) relacji, więzi, kwestii majątkowych,
- w terapii - cel do określenia przez strony na początku, m.in. pomoc, wsparcie, zmiana, ochrona więzi i relacji, rozpoznanie i zaspokojenie potrzeb, praca na emocjach, leczenie stresu, depresji, problemów alkoholowych itp.

2. [30] Dynamika procesów:

- w mediacji - przekształcenie konfrontacji w wolę porozumienia i motywację do uregulowania spraw rodzinnych,

- w terapii - świadoma praca na emocjach - na poziomach: diagnostycznym i naprawczym (pytanie: "co Pan/-i czuł/-a"?).

3. [31] Imperatyw efektów:

- w mediacji - trwałe porozumienie/ugoda,
- w terapii - pozytywna zmiana w obrębie autonomicznie określonych przez strony celów.

4. [32] Struktura:

- w mediacjach - regulacje spraw pomiędzy dwoma określonymi stronami, z możliwością negocjacji i mediacji złożonych - obejmujących powiązane ze sobą konflikty rodzinne,

- w terapii - różnorodność oddziaływań - m.in.
1/ terapia indywidualna, w tym interwencja kryzysowa, 2/ grupowa, rodzinna.

IX. INNE SPECYFICZNE KWESTIE, WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNEJ UWAGI POD KĄTEM SZANS I ZAGROŻEŃ DLA REALIZACJI CELÓW MEDIACJI RODZINNYCH:

1. [33] SEPARACJA,

2. [34] opieka naprzemienna,

3. [35] rozdzielenie rodzeństwa,

4. [36] różnice pomiędzy rodzicami w jakości (poziomie) życia, statusach społecznych i materialnych,

5. [37] zaangażowanie dziadków i innych członków rodziny w życie rodziców i dzieci.

11

STANDARDY

MEDIACJI W OŚWIACIE

"SZKOŁA DIALOGU"

PODSTAWY

A. CELE - MISJA - DOBRO DZIECKA - ROZWÓJ - WYMAGAJĄCE WSPÓŁPRACY DOROSŁYCH

B. SFERY: 1/ mediacje w oświacie, 2/ mediacje szkolne, 3/ mediacje rówieśnicze.

I. TRZY PODMIOTY

1. dzieci - chronione Konwencją o Prawach Dziecka
2. rodzice - konstytucyjne gwarancje decydowania o wychowaniu dzieci
3. nauczyciele - odpowiedzialni za edukację i wychowanie dzieci (z uznaniem prymatu rodziców).

(1) DZIECI

- a) dobro dziecka - regulacje Konwencji o Prawach Dziecka
- b) obowiązki dzieci.

(2) RODZICE

(3) NAUCZYCIELE - etos

1. edukacja - wiedza przedmiotowa
2. wychowanie - kształtowanie nawyków i ćwiczenie się w umiejętnościach
  - a) prymat dobra dziecka
  - b) dobry przykład
  - c) cierpliwość
  - d) konsekwencja.

II. SPECYFIKA KONFLIKTÓW W OŚWIACIE

1. powiązanie trzech podmiotów (nauczyciele – rodzice - uczniowie)
2. konflikty: jednostka – zbiorowość.

III. SZKOŁA DIALOGU

1. Reguły. Pomoc nadzoru i organu prowadzącego w oparciu o:

- a) rozumienie potrzeb i b) rekomendacje w przypadku stwierdzenia braków i dysfunkcji
- a) wpisanie do statutu szkoły mediacji i ADR [alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów] - opracowanie reguł i sposobów stosowania z uwzględnieniem norm:
  - a1) sprawiedliwości naprawczej
  - a2) "neg-reg" [regulacyjnej - mediacji pomiędzy dwoma równymi podmiotami]
  - a3) wspomaganych negocjacji i ADR w regulacjach pomiędzy nierównymi stronami, np. uczeń/uczniowie-nauczyciel, jednostka-zbiorowość,
- b) konsultacje ze środowiskiem mediatorów
- c) uzgodnienie z organem prowadzącym
- d) ratyfikacja w organie nadzoru.

2. Dyrektor - strażnik pokoju - rozjemca, koncyliator, admonitor

- a) wykształcenie w zakresie ADR w szkole
- b) wprowadzenie do procesów decyzyjnych reguły "sconsent" [przyzwolenia].

3. Nauczyciel-Mediator. Przygotowanie oparte na kompetencji prowadzenia mediacji klasycznych

4. Harmonizacja komunikacji nauczyciel-uczeń. Praca z Radą Pedagogiczną

5. Kształtowanie u dzieci kompetencji komunikacyjnych

Lekcje wychowawcze i aktywność w oparciu o program wychowawczy i profilaktyczny.

6. Mediator rówieśniczy (Kapitan Konfliktu, Sternik Porozumienia)

- a) nabór dzieci w oparciu o walory: zaufania, cierpliwości, konsekwencji i sprawności językowej, stabilności
- b) praca z młodzieżą oparta na pasji oraz zainteresowaniach i potrzebach
- c) miejsce w szkole do prowadzenia mediacji, pozwalające na pracę bez udziału nauczyciela.

7. Przyzwolenie rodziców

- a) stałe i systemowe konsultacje w ramach cyklicznego systemu spotkań [wywiadówki]
- b) debaty i konsultacje doraźne [w jednostkowych konfliktach] oraz systemowe [w programowaniu zmiany].

SZKOŁA DIALOGU

**KAPITAN
KONFLIKTU**

jasne zasady
dyrektor - strażnik pokoju
mediator szkolny
mediatorzy rówieśniczy
sprawna komunikacja
przyzwolenie rodziców

**STERNIK
POROZUMIENIA**

czas na dobre z*miany*

CHCESZ ZOSTAĆ MEDIATOREM SZKOLNYM, RÓWIEŚNICZYM? Skontaktuj się z nami. Polska Izba Mediatorów - Forum Mediatorów Szkolnych
www.mediacje.org, fms@mediacje.pl, tel. 22/241-14-23, 690 09 48 48

2016 - ROK UMOWY SPOŁECZNEJ

12

STANDARZY "REMIEDIUM" WSPÓŁPRACY I UCZCIWEJ KONKURENCJI NA RYNKU MEDIACJI

SEJMIKI I KONGRESY MEDIATORÓW

CELE: wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk środowiska mediatorów.

Inicjatywa adresowana bezpośrednio do czynnych mediatorów.

ZASADY WSPÓLNEJ PRACY ORAZ SPOTKAŃ

Praca opiera się na konsensualnych regułach działania (głosowanie zastępowane rozmową i dążeniem do uzyskania szerokiej akceptacji uczestników dla podejmowanych decyzji).

Regułą podejmowania wszelkich decyzji jest zasada „przyzwolenia” – tj. przyjęcia rozwiązań i decyzji przy:

- akceptacji (lub choćby przyzwoleniu) wszystkich uczestników inicjatywy,
- gwarancji prawa wypowiedzenia się i argumentowania swoich stanowisk – „każdy ma prawo głosu”.

Wspólna praca oparta jest na - przedstawianiu i analizie propozycji, bez ocen uczestników.

Praca oparta jest na klimacie

- szacunku,

- swobody,
- budowania konstruktywnej komunikacji między uczestnikami, opartej na miłej pogodnej atmosferze rozmów (bez ocen osób i ich zachowań).

Spotkania są moderowane – z możliwością limitowania czasu wypowiedzi w przypadkach ograniczeń czasowych, co każdorazowo jest precyzowane w kontraktach spotkań.

SEJMIK MEDIATORÓW jest inicjatywą, która mając swój specyficzny charakter działań adresowanych bezpośrednio do mediatorów, nie próbuje zastępować: spotkań mediatorów w Ministerstwie Sprawiedliwości, działań Społecznej Rady ds. ADR przy Ministrze Sprawiedliwości, Okrągłego Stołu Organizacji Mediatorów, Klubu Mediatora, Salonów Mediatorów, ani innych inicjatyw branżowych czy inicjatyw organizacji mediatorów.

notatki

KARTA MEDIATORA POLSKIEJ IZBY MEDIATORÓW

POROZUMIENIE

na rzecz rozwoju rynku zleceń mediacji opartego na standardach, gwarancjach i rękojmi

słownik: **standardy** - standardy określone przez PIM, ENMA lub Akademię ADR,

gwarancje - zapewnienie prawidłowego toku mediacji poprzez wsparcie mediatora w jego pracy; realizacja (naprawienie) przez organizację zobowiązań, wynikających z uprawnień stron (skorzystania z mediacji) oraz sądu (do uzyskania prawidłowo sporządzonych dokumentów),

rękojmia – referencje (obejmujące dyplomy i certyfikaty odbytych form kształcenia) udzielone mediatorowi - potwierdzające jego kwalifikacje (wiedzę, umiejętności i kompetencje) oraz zobowiązanie do należytej staranności i rzetelności wykonywania zadań mediatora.

Organizacja rekomendująca mediatora zrzeszona w Polskiej Izbie Mediatorów [PIM] oraz Mediator deklarują: wspólne tworzenie strategii rozwoju struktur, planów indywidualnego rozwoju oraz organizację, wsparcie i wzajemny udział w inicjatywach konferencji i szkoleń.

I. POLSKA IZBA MEDIATORÓW I ORGANIZACJA REKOMENDUJĄCA

Polska Izba Mediatorów [PIM] i organizacja rekomendująca **wspierają rozwój i specjalizację mediatora:**

1. **wspierają** mediatora przy pierwszych trzech mediacjach,
2. **promują** mediatora, potwierdzają rękojmię oraz wydają stosowne referencje, zaświadczenia, dyplomy, certyfikaty, licencje,
3. **udostępniają materiały** doskonalące i serwisy informacyjne,
4. **umożliwiają udział** w kampaniach społecznych i możliwość samodzielnej promocji swojego udziału w kampanii,
5. **oferują:**
  - a. **doradztwo** w przypadku trudności i impasów w prowadzonych mediacjach,
  - b. **doskonalenie** zawodowe i możliwość certyfikacji zgodnie ze standardami ENMA wg zasad określonych przez Akademię ADR,
  - c. **korzystanie ze staży** w systemie ENMA, w tym staży wyjazdowych i stacjonarnych, form doskonalenia, obejmujących praktykę mediacji,
  - d. **pierwszeństwo** przy zleceniach mediacji, wykładów i zajęć warsztatowych (stosownie do kwalifikacji) organizacji na danym terenie,
  - e. **udział na preferencyjnych zasadach** w kongresach, konferencjach, kampaniach z wyłączeniem kosztów zakwaterowania, wyżywienia,
  - f. możliwość **starń o środki** na projekty – przy określeniu jasnych zobowiązań, pokrywania kosztów i odpowiedzialności za wykonywane zadania.

II. MEDIATOR

6. Zobowiązuję się **godnie reprezentować i aktywnie wspierać rozwój** organizacji rekomendującej, Polskiej Izby Mediatorów i Akademii ADR - jako wspólnego systemu kształcenia:
  - a. **podawać** na wizytówkach, stronach internetowych, ulotkach, plakatach, papierach firmowych **informacji o członkostwie w organizacji i Polskiej Izbie Mediatorów**,
  - b. **terminowo realizować zlecenia mediacji**,
  - c. w przypadku niemożności podjęcia mediacji niezwłocznie przekazać ją innemu mediatorowi PIM, ENMA lub poinformować przedstawiciela organizacji rekomendującej,
  - d. **zabezpieczać dokumentację** mediacji przed zagubieniem, zniszczeniem, dostępem osobom nieuprawnionym,
  - e. **brać udział** w każdym roku kalendarzowym w 20 godz. zajęć podnoszących kwalifikacje, tj. uzyskiwać 20 punktów w systemie Akademia ADR,
  - f. **informować o** realizowanych w roli trenera **formach kształcenia** - w zakresach, które mogą generować oczekiwanie uczestników uznania nabywanych kwalifikacji w ramach systemów: PIM, ENMA lub Akademia ADR,
  - g. przynajmniej raz w roku **aktywnie uczestniczyć** w przedsięwzięciu/-ach PIM i ENMA,
  - h. **poddać się procedurze skargowej**, gwarantującej prawo wypowiedzenia się i sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy.
7. Oświadczam, że **nie ma kolizji interesów** mojej aktywności w zakresie mediacji – jestem wpisany wyłącznie na Listę Mediatorów na podstawie niniejszej Karty Mediatora. Nie jestem członkiem władz innej organizacji, rekomendującej mediatorów spoza systemu ENMA.
8. Zobowiązuję się **prowadzić mediacje w kwalifikowanych pomieszczeniach**, spełniających wymogi standardu „M3”. Zobowiązuję się unikać pomieszczeń ogólnodostępnych: kawiarni, restauracji, korytarzy. Mediacje w lokalach mieszkalnych uczestników prowadzone będą wyłącznie w przypadku choroby lub dysfunkcji, uniemożliwiających poruszanie się, bądź za dobrowolną, uzasadnioną i świadomą zgodą obydwu stron i mediatora.
9. W stosunku do organizacji rekomendującej na Listę Mediatorów zobowiązuję się:
  - a. **przedstawiać do 15 stycznia** każdego roku informacje o **liczbie przeprowadzonych mediacji i liczbie zawartych ugód**,
  - b. przedstawiać na prośbę organizacji **kopie protokołów** z przeprowadzonych mediacji,
  - c. terminowo opłacać składki członkowskie.
10. Wyrażam zgodę na **wykreślenie** z Listy Mediatorów PIM w przypadkach:
  - a. powstania lub ujawnienia kolizji interesów, obejmującej kwestie opisane w niniejszym porozumieniu,
  - b. wpisu na listę Mediatorów Stałych na podstawie decyzji Prezesa Sądu Okręgowego,
  - c. niedopełniania wymogów doskonalenia zawodowego przez okres dłuższy niż 1 rok,
  - d. niepoddania się procedurze skargowej.
11. W przypadku wpisania na listę Mediatorów Stałych bez akceptacji organizacji rekomendującej zgodnie z niniejszą umową, zobowiązuję się niezwłocznie wpłacić na jej rzecz kwotę 1.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za złamanie warunków umowy.
12. Umowa może być rozwiązana na podstawie porozumienia stron lub prawomocnego orzeczenia podjętego na podstawie procedury skargowej ENMA, o której mowa w pkt. 6 h. niniejszej umowy.

NOTKA O MEDIATORZE do umieszczenia na liście

Proszę o sporządzenie na liście mediatorów notki nt mojej osoby, zawierającej poniższe informacje:

(prosimy o wskazanie informacji o wykształceniu, doświadczeniu zawodowym, i innych, które kandydat uznaje za mogące okazać się ważne dla sądu kierującego sprawą do mediacji lub dla stron konfliktu)

tytuł: ..... stanowisko: .....

.....

.....

.....

AKCEPTUJĘ POROZUMIENIE ORAZ TREŚĆ ŚLUBOWANIA MEDIATORA

Przyjmując honor i zobowiązania Mediatora Polskiej Izby Mediatorów **ślubuję rzetelnie i z należytą starannością wykonywać swoje obowiązki zawodowe, stosując** krajowe i międzynarodowe **standardy** mediacji, a w szczególności normy Polskiej Izby Mediatorów [PIM], Europejskiej Akademii Negocjacji i Mediacji [ENMA], Akademii ADR i organizacji członkowskiej.

Ślubię przestrzegać w swojej pracy i chronić **wartości: sprawiedliwość, zaufanie, uczciwość, prawdę i szacunek.**

Przestrzegać będę

- a) **reguł** postępowania [wg Kodeksu Postępowania Mediatora],
- b) **zasad etycznych** mediatora [wg Kodeksu Etycznego Mediatora],
- c) **zasad** mediacji, a w szczególności bezstronności i poufności [gwarantowanych w art. 183 3-4. § 1 kpc].

^{o)} Zobowiązuję się chronić **autonomię stron** do decydowania o konflikcie – uczynię wszystko, by każda ze stron mediacji miała warunki do świadomego, dobrowolnego i bez przymusu akceptowania negocjowanych rozwiązań, by przyjmowane w mediacji rozwiązania były korzystne dla każdej ze stron.

W przypadku odmowy podjęcia sprawy – która nastąpi wyłącznie z ważnych powodów – dołożę starań, by sprawa została niezwłocznie podjęta przez innego kwalifikowanego mediatora, spełniającego wymogi przepisów prawa i Polskiej Izby Mediatorów.

miejsce ..... data ..... podpis .....

notatki

REGUŁY „REEDIUM”

PODEJMOWANIE I REALIZACJA MEDIACJI PRZEZ MEDIATORÓW POLSKIEJ IZBY MEDIATORÓW

I. MEDIATORZY

Procedura obejmuje Mediatorów, którzy:

- 1/ ukończyli 60-godz. Szkołę Mediacji,
- 2/ ukończyli 20-godz. Warsztaty nt Konstruowania Ugód,
- 3/ złożyli egzamin,
- 4/ wypełnili Kartę Mediatora PIM,
- 5/ odbyli rozmowę kwalifikacyjną.

II. POLSKA IZBA MEDIATORÓW

to zrzeszenie organizacji prowadzących listy mediatorów w trybie art. 183 kpc [załącznik 1].

Organizacje zrzeszone w PIM:

- 1/ prowadzą procedury: a) **kształcenia**, b) **wpisów** na listy – wg standardów „Jak?” [zał. 3] i „Jaq” [zał. 4];
- 2/ dają **rękojmię** za pracę mediatorów, gwarantując - w sytuacjach szczególnych - wsparcie i podjęcie działań naprawczych wobec pracy mediatora;
- 3/ współpracują między sobą, budując ład korporacyjny i rynek oparty na zasadach uczciwej konkurencji - standardy: „Polska Norma ADR” [zał. 5], „Remedium?” [zał. 6];
- 4/ wspólnie z mediatorami tworzą centra mediacji, spełniające wymogi standardu „M3” [zał. 7].

Mediatorzy pracują wg standardów: „Kodeks Postępowania Mediatora” [zał. 8], „Kodeks Etyczny Mediatora” [zał. 9], „Standardy Mediacji Gospodarczych SEDR” [zał. 10].

Dla zapewnienia najwyższych standardów i jakości na rynku mediacji mediatorzy zobowiązali się w sytuacjach szczególnych poddać procedurom skargowym

- 1/ w organizacji rekomendującej – zgodnie z jej statutem [zał. 11 – zestaw];
- 2/ w Polskiej Izbie Mediatorów – wg standardów ENMA [jak wyżej].

ORGANIZACJE PROWADZĄCE LISTY w art. 183 kpc:

- 1/ Stowarzyszenie Mediatorów Polskich,
- 2/ Stowarzyszenie „Mosty Porozumienia” [mediatorzy rodzinni],
- 3/ Stowarzyszenie Mediatorów Gospodarczych [mediatorzy gospodarczy],
- 4/ Centra Mediacji wspierane przez Fundację „Unia Regionalnych Centrów Mediacji,
- 5/ Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów [w tym mediatorzy międzynarodowi i transgraniczni].

PRZEDSTAWICIELE

Polska Izba Mediatorów współpracuje z grupą przedstawicieli, którzy oprócz wpisów w trybie art. 183 kpc posiadają również uprawnienia Mediatora Stałego zgodnie z rozdziałem VIa ustawy o ustroju sądów powszechnych:

Edyta Żmudzin [sygn. **EŻ**] – Polska – sprawy gospodarcze,

Anna Ficek [sygn. **AF**] – Region Południowy [woj. podkarpackie, małopolskie, śląskie, opolskie, dolnośląskie],

Andrzej Miś [sygn. **AM**] – Region Północno-Zachodni [woj. lubuskie, zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie],

Beata Jaroszyńska [sygn. **BJ**] – Region Centralny [woj. mazowieckie, świętokrzyskie i łódzkie],

Marcin Szargiej [sygn. **MS**] – Region Wschodni [woj. warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie].

PROCEDURY SĄDOWE W CELU UGODOWEGO UREGULOWANIA SPRAW CYWILNYCH

Regulacje prawne, które weszły w życie 1.01.2016 roku określiły sposoby postępowania sądu celem ugodowego uregulowania spraw, będących podstawą pozwów i wniosków objętych zasadą dyspozytywności.

Procedury uwzględniają imperatyw art. 10 kpc: *„W sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd dąży w każdym stanie postępowania do ich ugodowego załatwienia, w szczególności przez nakłanianie stron do mediacji.”*

Niniejsza procedura PIM stanowi **alternatywę** dla opisanego w nowym prawie władczego imperatywu sądowego i 1/ nakłaniania [art. 10 kpc], 2/ pouczania [art. 210.§ 2.1 i 2.2], 3/ przymuszania/karania [art. 103.§ 2] wskutek – cyt: *„oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji”*.

III. PODSTAWY MEDIACJI

prowadzonych przez Mediatorów Polskiej Izby Mediatorów to:

1. **RZETELNE INFORMOWANIE**
2. **PROFESJONALNE REGUŁY POSTĘPOWANIA MEDIATORÓW**

INTEGRALNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ

procedur postępowania na linii: **Sąd-Mediator** zapewniają:

1. **ZASADA TRAKTATU UNII EUROPEJSKIEJ POMOCNICZOŚCI**
2. **ZASADA POLSKIEGO PRAWA CYWILNEGO - DYSPOZYTYWNOŚCI**

POLSKA IZBA MEDIATORÓW WPROWADZA IMPERATYW RZETELNOGO INFORMOWANIA – jako element przygotowania mediacji i doprowadzenia do ugodowego uregulowania spraw kierowanych do Sądu.

W tym celu PIM stosuje zasady mediacji opisane w art. 183 1-15 kpc:

- 1/ dobrowolność,
- 2/ poufność,
- 3/ bezstronność mediatora,

a także objęte profesjonalnymi regułami „mediacji klasycznych” zgodnie z normami:

European Negotiation & Mediation Academy [ENMA]

National Center Associates, Inc Conflict Resolution Research and Resources Institute, Inc. member of the American Arbitration Association and Society for Professionals in Dispute Resolution,
wypracowanymi w ramach *United States Agency for International Development - Democracy Network for Central and Eastern Europe*

4/ nieformalność/prywatność,

5/ wola porozumienia,

6/ autonomia konfliktu,

7/ szacunek,

8/ działanie w dobrej wierze,

9/ satysfakcja stron.

IV. REALIZACJA MEDIACJI

- PROCEDURA „REMEDIUM”

1. **Sąd może niezwłocznie** po otrzymaniu i sprawdzeniu pozwu/wniosku pod kątem wymogów formalnych
  - a. **wydać zarządzenie o skierowaniu stron do Mediatora Stałego Polskiej Izby Mediatorów** [zał. 12 – dane doręczeń] **na spotkanie informacyjne**
  - b. **doręczyć** zarządzenie drogą mailową, telefoniczną lub tradycyjną – pocztową.

podstawa: art. 183 8. § 4. Przewodniczący może wezwać strony do udziału w spotkaniu informacyjnym.

Mediatorzy przyjmujący sprawy związani są w Karcie Mediatora PIM [zał. 13] zobowiązaniem należytego wykonania i najwyższej staranności].

2. **Mediator** – Przedstawiciel Polskiej Izby Mediatorów przeprowadza **w ciągu 7 dni** spotkanie informacyjne drogą tradycyjną – poprzez spotkanie w przygotowanym pomieszczeniu w Centrum Mediacji lub w Sądzie, telefonicznie - zgodnie z regułami

„Misja Dobrej Woli. Mediator w pierwszej kolejności nawiązuje kontakt z pełnomocnikami:

- a. odbiera oświadczenie co do **woli porozumienia**,
- b. **informuje**, że mediacje są dobrowolne, poufne i nieformalne, a mediator jest osobą bezstronną,
- c. odpowiada na pytania,
- d. odbiera zgodę na mediację,
- e. uzgadnia procedurę dalszego postępowania – może uzgodnić wybór mediatora, kwestie kosztów mediacji, spotkania, itp.,
- f. wysyła w dowolnej formie stronom dokumenty, zawierające informację o mediacji, w tym precyzującą podjęcie mediacji w trybie art. 183 1-15 kpc tj. umowy o mediację [zał. 14],
- g. nie później niż **w ciągu 14 dni** od otrzymania sprawy skierowanej na spotkanie informacyjne informuje Sąd o zawarciu umowy o mediację i uzgodnieniu ze stronami Mediatora Polskiej Izby Mediatorów – w trybie art. 183 1-15 kpc.

3. Mediator Polskiej Izby Mediatorów, prowadzący sprawę w trybie 183 kpc

- a. przeprowadza procedurę mediacji zgodnie ze standardami ENMA,
- b. po zakończeniu mediacji w terminie **do trzech miesięcy** [lub w innym terminie wskazanym przez Sąd lub zaakceptowanym na podstawie wniosku stron o przedłużenie mediacji].
składa protokół wraz z ewentualną ugodą w Sądzie, który skierował strony na spotkanie informacyjne do Mediatora Stałego – Przedstawiciela PIM,

- c. rozlicza koszty mediacji i wynagrodzenie Mediatora bezpośrednio ze stronami.

V. MEDIATORZY STALI – przedstawiciele Polskiej Izby Mediatorów GOTOWI DO PODEJMOWANIA SPOTKAŃ INFORMACYJNYCH

Edyta Żmudzin [sygn. **EŻ**] – Polska
Koordynator List Mediatorów Gospodarczych SMG **sprawy gospodarcze**; tel. 693 164-795, ezmudzin@mediacje.pl adres doręczeń: 00-950 Warszawa 1, sp 944, tel. 665 607-489

Anna Ficek [sygn. **AF**] – **Region Południowy** [woj. podkarpackie, małopolskie, śląskie, opolskie, dolnośląskie] Prezes Zarządu Fundacji „Unia Regionalnych Centrów Mediacji”, Dyrektor Małopolskiego Centrum Mediacji tel. 609 66-48-48, 690 09-48-48 aficek@mediacje.pl adres doręczeń: 30-107 Kraków, Pl. Na Stawach 1 lok. 412A

Andrzej Miś [sygn. **AM**] – **Region Północno-Zachodni** [woj. lubuskie, zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie]; Wiceprezes Stowarzyszenia Mediatorów Gospodarczych, Wielkopolskie Regionalne Centrum Mediacji; tel. 504 002-919 amis@mediacje.pl; adres doręczeń: 62-100 Wągrowiec, Bartodzieję 78

Beata Jaroszyńska [sygn. **BJ**] – **Region Centralny** [woj. mazowieckie, świętokrzyskie i łódzkie]; Dyrektor Krajowego Centrum Mediacji tel. 665 607-489, bjaroszynska@mediacje.pl adres doręczeń: 00-950 Warszawa 1, sp 944

Marcin Szargiej [sygn. **MS**] – **Region Wschodni** [woj. warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie]; Prezes Podlaskiego Oddziału Regionalnego Stowarzyszenia Mediatorów Polskich; tel. 792 518-315 mszargiej@mediacje.pl adres doręczeń: 15-054 Białystok, ul. Mieszka I 11 lok. 199

SPRAWY GOSPODARCZE – WSZYSTKIE SĄDY		EŻ
SO	Białystok	MS
SO	Bielsko-Biała	AF
SO	Bydgoszcz	AM
SO	Częstochowa	AF
SO	Elbląg	MS
SO	Gdańsk	AM
SO	Gliwice	AF
SO	Gorzów Wielkopolski	AM
SO	Jelenia Góra	AF
SO	Kalisz	AM
SO	Katowice	AF
SO	Kielce	BJ
SO	Konin	AM
SO	Koszalin	AM
SO	Kraków	AF
SO	Krosno	AF
SO	Legnica	AF
SO	Lublin	MS
SO	Łomża	MS
SO	Łódź	BJ
SO	Nowy Sącz	AF
SO	Olsztyn	MS

SO	Opole	AF
SO	Ostrołęka	BJ
SO	Piotrków Trybunalski	BJ
SO	Płock	BJ
SO	Poznań	AM
SO	Przemysł	AF
SO	Radom	BJ
SO	Rzeszów	AF
SO	Siedlce	BJ
SO	Sieradz	BJ
SO	Słupsk	AM
SO	Suwałki	MS
SO	Szczecin	AM
SO	Świdnica	AF
SO	Tarnobrzeg	AF
SO	Tarnów	AF
SO	Toruń	AM
SO	Warszawa	BJ
SO	Warszawa-Praga	BJ
SO	Włocławek	AM
SO	Wrocław	AF
SO	Zamość	MS
SO	Zielona Góra	AM

Warszawa, data .....

WNIOSEK I ZGODA NA MEDIACJĘ

.....
imię i nazwisko
występuję w imieniu:
.....

.....
imię i nazwisko
występuję w imieniu:
.....

stosownie do art. 183⁷ wnoszę i wyrażam zgodę na przeprowadzenie mediacji, obejmującej zakres sporu .....

(ew. *sygn. sprawy*)
.....

INFORMACJA DLA STRON O MEDIACJI

Celem postępowania mediacyjnego jest zawarcie trwałej ugody w konflikcie w zakresie: rozliczeń kontraktów i transakcji, uregulowania kwestii relacji biznesowych, właścicielskich, form współpracy, itp.

Mediator, dbając o dobro stron, kieruje się zasadami:

GOTOWOŚCI DO UGODY (wola porozumienia) – strony poprzez przystąpienie do mediacji wyrażają wolę zawarcia porozumienia w konflikcie;

DOBROWOLNOŚCI – uczestnicy mediacji biorą w niej udział dobrowolnie (mają prawo do wycofania się w każdym jej momencie) oraz dobrowolnie wypełniają przyjęte na siebie zobowiązania;

BEZSTRONNOŚCI – strony w mediacji mają równe prawa i są jednakowo traktowane. Mediator, jako strażnik procedury mediacyjnej, nie staje po żadnej ze stron;

AUTONOMII KONFLIKTU – konflikt należy do stron i tylko one decydują o sposobie jego rozwiązania;

POUFNOŚCI – strony oraz mediator zobowiązane są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych w toku postępowania mediacyjnego;

NIEFORMALNOŚCI – spotkania mediacyjne prowadzone są w przyjaznych warunkach i nie są sporządzane żadne relacje z ich przebiegu, nie są udostępniane wypowiedzi stron;

SZACUNKU – mediator dba o wzajemne poszanowanie godności stron i umożliwia im odnoszenie się do siebie z szacunkiem;

DZIAŁANIA W DOBREJ WIERZE – strony zobowiązane są do mówienia prawdy i niemanipulowania. Mają też prawo powołać biegłych lub ekspertów do zbadania okoliczności budzących wątpliwości;

SATYSFAKCJI OBYDWU STRON – żadna ze stron nie może odejść od mediacji z poczuciem krzywdy.

Zgodnie z art. 183¹ § 1 k.p.c. stronom przysługuje prawo odmowy uczestnictwa w mediacji, natomiast w przypadku powodzenia mediacji – zgodnie z art. 79. pkt 1. ppkt 2 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 01.09.2005r. nr 167, poz.1398) – Sąd z urzędu zwraca stronom 3/4 uiszczonej opłaty od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji, jeżeli w toku postępowania sądowego zawarto ugodę przed mediatorem. Wynagrodzenie mediatora oraz koszty mediacji określone są w cennikach organizacji zrzeszonych w Polskiej Izbie Mediatorów.

.....
(*miejsowość, data*)

.....
(*czytelny podpis*)

część do wypełnienia w przypadku starań o przerwanie biegu przedawnienia

art. 183 7. Wniosek o przeprowadzenie mediacji zawiera oznaczenie stron, dokładnie określone żądanie, przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie, podpis strony oraz wymienienie załączników. Jeżeli strony zawarły umowę o mediację na piśmie, do wniosku dołącza się odpis tej umowy.

ŻĄDANIE

.....
.....
.....
.....
.....

OKOLICZNOŚCI UZASADNIAJĄCE ŻĄDANIE

.....
.....
.....
.....

załączniki:

.....
.....
.....

.....
podpis strony

DYŻUR MEDIATORA - ZGŁOSZENIE SPRAWY

miejsce ....., data .....

osoba zgłaszająca: .....

tel.: ..... e-mail: .....

porada

mediacje

kryzys

mediator przyjmujący zgłoszenie:

mediator podejmujący sprawę:

STRONY SPORU

imię, nazwisko .....

tel. .... e-mail .....

stos. cyw-prawne .....

tel. .... e-mail .....

stos. cyw-prawne .....

imię, nazwisko .....

dodatkowe informacje:

SPÓR

Sąd ..... sygn. ....

KARNA

NIELETNI

GOSP.

PRACOWN.

CYWILNA

SZKOLNA

POM. SPOŁ.

SPÓR ZBIOR.

INNE

RODZINNA

RO rozwód domaganie się orzeczenia winy

dzieci (imiona, daty ur.) .....

.....

WR ograniczenia władzy rodzicielskiej – zakres: .....

.....

OP - opieka .....

KO - kontakty .....

- w tygodniu .....

- weekendy .....

- długie weekendy .....

- ferie zimowe .....

- wakacje letnie .....

- Wielkanoc .....

- Boże Narodzenie .....

- uroczystości rodzinne i inne .....

- dokumenty dzieci – paszport dowód osobisty

AL - alimenty – wys. ....

OWU - ochrona więzi uczuciowej (z kim, sposób) .....

.....

PODZIAŁ MAJĄTKU

przed rozwodem po rozwodzie rozdzielnosc majątk.

równe części nierówne części

komentarz .....

.....

nieruchomości ruchomości

finanse kredyty polisy

akcje obligacje opcje finansowe

majątek odrębny .....

klauzule: ugoda wyczerpuje roszczenia

ujawnienie składników skutkuje podziałem

DZIAŁ SPADKU

stwierdzenie nabycia spadku

Sąd ..... sygn. ....

spadkobiercy .....

.....

masa spadkowa .....

.....

.....

INNA SPRAWA

Opis

.....

.....

.....

.....

.....

W PRZYPADKU PORADY

porada prawna – uprawniony: adwokat lub radca prawny

zakres

.....

konsultacja: ...

porada psychologiczna – uprawniony psycholog lub psychoterapeuta

zakres

.....

konsultacja: ...

rodzinne mediacje pojednawcze – w przypadku dążeń do naprawy małżeństwa

zakres

.....

konsultacja: ...

W PRZYPADKU KRYZYSU

skierowanie do instytucji godnej zaufania, świadczącej pomoc w przedmiotowym zakresie

zakres

.....

konsultacja: ...

SUPERWIZJA I WYBÓR MEDIATORÓW W POLSCE

zakres

.....

konsultacja: ...

MEDIATORZY

www.mediacje.org

www.mediacje.pl

mediacje@mediacje.pl

tel./fax. 22 241-14-23, 601-637-984

KARTA MEDIACJI

data ..... Sąd kierujący sprawę SR ms WW	sygn.	subsumpcja	mediator ....
---	------------	---------------------	-------------------------------------

uwagi

strony: imię, nazwisko *			
adres korespondencyjny			
adres do ugody (jeśli inny)			
tel.			
e-mail			
pełnomocnik – imię, nazwisko			
adres korespondencyjny			
tel.			
e-mail			
1	zgoda na mediację – data		
2	I spotkanie – data		
3	sporządzenie proj. ugody		
4	II spotkanie – data		
5	inne działanie – deadline		
6	podpisanie ugody – data		
7	sporządzenie protokołu		
8	koszty mediacji	PLN	
		zapł.?	zapł.?

....., ...
miejsowość, data *czytelny podpis mediatora*

- w przypadku większej liczby uczestników należy wpisać osoby poniżej

Mediatorzy Polskiej Izby Mediatorów pracują zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi standardami mediacji gospodarczych, w tym EMNI, ENMA i SEDR. Korzystają z superwizji Polskiej Izby Mediatorów.

CENNIK MEDIACJI

zgłoszenie sprawy do mediacji – **bezpłatnie** <http://emediator.org>
wynagrodzenie mediatora SMG: **1.000-25.000 PLN**
przy WPS [wartość przedmiotu sporu] do 200.000 zł - 1% WPS, nie mniej niż 1.000 PLN
między 200.000 a 1 mln zł. - 0,8% WPS; powyżej 1 mln zł - 0,6% WPS
koszt sporządzenia **treści ugody - 100-400 PLN**
w przypadkach szczególnych mediator SMG ma prawo wyliczać wynagrodzenie odrębnie,
w tym: wg czasu poświęconego na mediację **500 PLN za godzinę, 2.000 PLN** za spotkanie do 5 h

Do wynagrodzenia mediator dolicza koszty. Cennik nie uchybia przepisom kpc.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Art. 98¹. § 1. Do niezbędnych kosztów procesu zalicza się **koszty mediacji** prowadzonej na skutek skierowania przez sąd.

Art. 103. § 1. Niezależnie od wyniku sprawy sąd może włożyć na stronę lub interwenienta obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem.

§ 2 Przepis § 1 dotyczy zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów, a także **niesprawiedliwionej odmowy poddania się mediacji, na którą strona uprzednio wyraziła zgodę.**

Art. 104¹. **Koszty mediacji** prowadzonej na skutek skierowania przez sąd i zakończonej ugodą **znosi się wzajemnie**, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.

Art. 183¹. § 1. **Mediacja jest dobrowolna.**

§ 2. Mediację prowadzi się na podstawie **umowy o mediację** albo postanowienia sądu kierującego strony do mediacji. **Umowa** może być zawarta także **przez wyrażenie** przez stronę **zgody** na mediację, gdy druga strona złożyła wniosek, o którym mowa w art. 183⁶ § 1.

§ 3. W umowie o mediację strony określają w szczególności przedmiot mediacji, osobę mediatora albo sposób wyboru mediatora.

§ 4. Mediację prowadzi się przed wszczęciem postępowania, a za zgodą stron także w toku sprawy.

Art. 183². § 4. **Stały mediator** może odmówić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiązany niezwłocznie powiadomić strony, a jeżeli strony do mediacji skierował sąd - również sąd.

Art. 183⁵. **Mediator ma prawo do wynagrodzenia i zwrotu wydatków** związanych z przeprowadzeniem mediacji, chyba że wyraził zgodę na prowadzenie mediacji bez wynagrodzenia. Wynagrodzenie i zwrot wydatków obciążają strony.

USTAWA O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

Art. 6. Koszty mediacji nie stanowią wydatków.

Art. 71. Opłatę stałą w kwocie **50 złotych** pobiera sąd od wniosku o:

1) nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, innemu niż orzeczenie sądu, ugoda sądowa, nakaz zapłaty albo **ugoda zawarta przed mediatorem** w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie postanowienia sądu kierującego strony do mediacji;

7) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie umowy o mediację;

Art. 79. 1 pkt 2) lit a) **Sąd z urzędu zwraca stronie trzy czwarte uiszczonej opłaty** od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji, jeżeli w toku postępowania sądowego zawarto ugodę przed mediatorem

Jesteśmy otwartym środowiskiem mediatorów i negocjatorów pod marką MEDIACJE.PL, integrującym od 1989 roku aktywność ponad 50 polskich organizacji. Tworzymy ZESPOU - czyli strukturę organizacji:

Z - Zaczarowani na M – entuzjaści mediacji

E - Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji - zestaw standardów i promocja mediacji na świecie, w tym dwie organizacje: Międzynarodowa Fundacja Umowy Społecznej i Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów

S - Sojusz Gospodarczy - porozumienie podmiotów gospodarczych: Business Centre Club, Krajowe Stowarzyszenie Negocjatorów, Polski Instytut Mediacji, Polski Instytut Negocjacji, Akademia Finansów i Biznesu "Vistula", Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Mazowieckie Centrum Dialogu i Partycypacji

P - Polska Izba Mediatorów - prowadząca listy mediatorów zrzeszonych w trzech organizacjach: Stowarzyszeniu Mediatorów Polskich, Stowarzyszeniu "Mosty Porozumienia" (mediatorzy rodzinni), Stowarzyszeniu Mediatorów Gospodarczych (tego głównie dotyczy aplikacja MPC REMEDIUM)

O - Ogólnopolski Sojusz Oświatowy - koalicja organizacji promujących Szkołę Dialogu; prace od 1989 roku zapoczątkowane przez Fundację "Dziecięce Listy do Świata", które przyczyniły się do podjęcia w 2004 roku ogólnopolskiej strategii w porozumieniu z Centrum Metodycznym Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli i organizacjami Mediatorów

U - koalicja ponad 30 centrów regionalnych wspieranych przez Fundację "**Unia Regionalnych Centrów Mediacji**".

PEWNY MEDIATOR

<https://www.facebook.com/pewnymediator>

Wydawnictwo

„Q-Forum”

ENMA ©Warszawa-Kraków 1989-2017

ISBN: 83-916359-6-1

SPIS STANDARDÓW POLSKICH MEDIATORÓW

potwierdzonych przez Europejską Akademię Negocjacji i Mediacji [ENMA]

NORMY BUDOWANIA ZAUFANIA SPOŁECZNEGO I ADR - ENMA 01 Polska Norma ADR*

STANDARDY KSZTAŁCENIA

- ENMA E11 JAK - standardy kształcenia mediatorów w Szkole Mediacji i Warsztatach nt Konstruowania Ugód [min. 80 godzin] - potwierdzenie: certyfikat
- ENMA E12 JAQ - jakość publikacji i materiałów edukacyjnych - potwierdzenie: rekomendacja
- ENMA E13 EGZ - egzaminy dla mediatorów - potwierdzenie: zaświadczenie
- ENMA E14 REK - rekomendacje dla mediatorów wpisów na listy Polskiej Izby Mediatorów oraz Mediatorów Stałych - potwierdzenie: certyfikat
- ENMA E15 WDS - Warsztaty Doskonaląco Superwizyjne - potwierdzenie: dyplom
- ENMA E16 STAŻE - standardy organizacji staży - potwierdzenie: dyplom
- ENMA E17 STUDIA - standardy organizacji studiów [min. 105 godzin] - potwierdzenie: certyfikat
- ENMA E18 PM - Praktyka Mediacji - warsztaty dla sądów i prokuratur
- ENMA E19 TF [min. 250 godzin] - standardy kształcenia trenerów i facylitatorów potwierdzenie: licencja

STANDARDY NEGOCJACJI

- ENMA N20 NL 40 - standardy kształcenia i pracy negocjatorów - potwierdzenie: certyfikat
- ENMA N21 NL NegReg 40 - standardy kształcenia i pracy negocjatorów i mediatorów w sprawach regulacyjnych = cywilnych, np. podziały majątków, działy spadków - potwierdzenie: certyfikat
- ENMA N22 NL NK ATENA 40 - standardy kształcenia służb mundurowych - potwierdzenie: certyfikat

STANDARDY MEDIACJI

- ENMA M31 M KPM - Kodeks Postępowania Mediatora
- ENMA M32 M KEM - Kodeks Etyczny Mediatora
- ENMA M33 M FIN - standardy kosztów, cenniki
- ENMA M34 M M3 - standardy ośrodków mediacji
- ENMA M35 M REMEDIUM - reguły uczciwej konkurencji i współpracy na rynku mediacji
- ENMA M36 M PM TEMIDA - warsztaty i seminaria dla adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników, prokuratorów, sędziów, kuratorów, pracowników BOI - potwierdzenie: dyplom
- ENMA M37 M RKM - Regionalne Kongresy Mediatorów
- ENMA M38 M SeM - Sejmiki Mediatorów

STANDARDY SPECJALIZACJI - ENMA A40 LICENCJE

- ENMA A41 AL SKMR - standardy klasycznych mediacji rodzinnych i mediacji pojedynczych
- ENMA A42 AL MwPS - standardy mediacji w pomocy społecznej
- ENMA A43 AL MwO "Szkoła Dialogu" VERENA - standardy mediacji w oświacie i mediacji rówieśniczych
- ENMA A44 AL SEDR HERMES - zestaw standardów mediacji gospodarczych
- ENMA A45 AL MwSZ - Misje Dobrej Woli - standardy mediacji w sporach zbiorowych i w prawie pracy
- ENMA A46 AL MKons - standardy mediacji konsumenckich
- ENMA A47 AL MKN - sprawiedliwość naprawcza - standardy mediacji w sprawach karnych i nieletnich
- ENMA A48 AL MwOZ HORUS - standardy mediacji w ochronie zdrowia
- ENMA A49 AL MwA - standardy mediacji w administracji
- ENMA 50 S - superwizja - standardy kształcenia superwizorów - [min. 250 godzin]
- ENMA 51 ARB - arbitraż - standardy kształcenia i pracy arbitrów
- ENMA 52 MM - standardy mediacji międzynarodowych

* alternative dispute resolution - alternatywne wobec sądu sposoby rozwiązywania konfliktów

CENTRALNY OŚRODEK KSZTAŁCENIA MEDIATORÓW

mediacje i rozwiązywanie konfliktów

1

PODSTAWY MEDIACJI

system żółty - I etap

**Program warsztatów podstawowych
jest realizowany od 1996 roku
na terenie wszystkich polskich województw.**

■ ... został opracowany na podstawie szkoleń i materiałów Conflict Resolution Research and Resources Institute, Inc. z Waszyngtonu,

■ ... był wspierany przez Academy for Educational Development USAID, Komitet Integracji Europejskiej, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Fundację im. S.Batorego.

Kurs podstawowy obejmuje 24-30 godzin zajęć i prezentuje najistotniejsze kwestie teoretyczne i praktyczne dotyczące: konfliktu, komunikacji, negocjacji i mediacji.

Istotą kursu jest zaprezentowanie mediacji jako sztuki zadawania pytań.

www.mediacje.org

od nas uczyli się lepsi

ZAPRASZAMY NA SZKOŁY MEDIACJI

Akademia ADR – Dyrektor: Justyna Ostrowska

zgłoszenia: szkolenia@mediacje.pl – więcej informacji: 601 575-704, 601 637-984

AKADEMIA ADR

Centralny Ośrodek Kształcenia MEDIATORÓW

Kształcenie mediatorów obejmuje 80 godzin zajęć w systemach: „Akademia ADR” lub ENMA [Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji]; **Szkoły Mediacji** [60godz.] **Warsztaty nt konstruowania ugód** [20 godz.]. Kształcenie - realizowane przez wyspecjalizowane instytucje - umożliwia starania o wpis na listy mediatorów: Stowarzyszenia Mediatorów Polskich, Stowarzyszenia Mediatorów Gospodarczych, Stowarzyszenia „Mosty Porozumienia”.

kształcimy od 1989 roku

Stowarzyszenie Mediatorów Gospodarczych

KARTA ZGŁOSZENIA 2017

Osoba zgłaszająca .....

zgłaszam udział w szkoleniu /zaznacz właściwe! Szkoła Mediacji SM Rodziny SM Gospodarczych
 Szkoła Mediacji Klasycznych Akademia Negocjacji Akademia Negocjacji Kryzysowych

Osoba zgłaszana – imię i nazwisko: .....

zawód wykonywany / funkcja ..... PESEL .....

adres zamieszkania: ul. .... kod i miasto: .....

tel: ..... tel. kom..... e-mail .....

Eventualne dodatkowe uwagi do zgłoszenia i wpłaty:

.....
.....
.....

Miejsce pracy / Instytucja (osoba) zgłaszająca: .....

adres ..... tel. ....

e-mail ..... proszę wystawić rachunek 0 tak na: ..... NIP .....

Opis pracy kandydata - doświadczenie zawodowe związane z oferowanymi zajęciami:

.....
.....

zgłoszenie należy przesłać:

szkolenia@mediacje.pl
lub Akademia ADR

Polska Korporacja Trenerów Mediacji
00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 8 lok. 62

więcej informacji:

Justyna Ostrowska 601-575-704 12 642-12-30
Jerzy Śliwa 601 637-984 22 241-14-23

Akceptuję regulamin szkoleń i wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych w ramach systemu ENMA Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji i Akademia ADR

data ..... podpis kandydata/ -tki .....

Zasady udziału w szkoleniu stanowią załącznik i integralną część karty zgłoszenia:

od nas uczyli się lepsi

WALORY SZKOLEŃ, KTÓRE NAJCZĘŚCIEJ WSKAZUJĄ UCZESTNICY:

- solidne i profesjonalne prowadzenie warsztatów z wykorzystaniem aktywnych technik,
- różnorodność zagadnień poruszonych na zajęciach; różnorodność form pracy; uczenie przez doświadczenie; każdy element składowy spójny z całością warsztatu,
- bardzo interesujący i ciekawie prowadzony program warsztatów,
  - zdobycie podstaw dotyczących procesu mediacji; wiele wiadomości do wykorzystania w życiu i pracy,
  - przybliżenie roli mediatora; zapoznanie ze specyfiką zawodu mediatora,
  - poznanie metod i technik mediacyjnych,
  - poznanie cech mediatora, organizacji procesu mediacji,
  - podsumowania i powtórki we właściwych miejscach,
- miła i sympatyczna atmosfera w trakcie warsztatów;
- grupa niezbyt liczna, dzięki czemu każdy miał możliwość wypowiedzenia się i zaangażowania.

Średnia z ocen uczestników (w skali 0-10): **9,08**

DOM MOJEJ MATKI Marek Hłasko 1954

Mam osiemnaście lat i gotów byłbym zabić za każdy listek oderwany z drzewa moich marzeń...

- Każde marzenie - odpowiadała mi matka - jest uczciwe. Samo słowo „marzenie” jest uczciwe.

Nieuczciwe mogą być myśli, pragnienia, dążenia.

Lecz marzenie pozostanie czyste nawet wtedy, kiedy inni wdepczą ci je w błoto...

Jednak uschnie szybko twoje drzewo, jeśli nie będziesz wiedział, że zdarzają się burze i grady...

Bo czasami łatwiej zbudować sobie nieśmiertelność niż porozumieć się z drugim człowiekiem.

*„Jestem pierwszy raz na szkoleniu o mediacji
- nauczyłam się tutaj od definicji wszystkich podstawowych rzeczy.
Zrozumiałam, że mediacje to sztuka, trudna sztuka, będę podchodzić do niej ostrożnie*

www.mediacie.org

od nas uczyli się lepsi

MEDIACJE

od nas
uczyli się
lepsi

wybierasz
solidne

AKADEMIA ADR

FUNDACJA UNIA
REGIONALNYCH
CENTRÓW MEDIACJI

ZOSTAŃ MEDIATOREM

Szkoła Mediacji (60h)
Warsztaty nt Ugód (20h)
Egzamin ENMA
szkolenia@mediacje.pl
tel. 12 642 12 30,
537 505 454

ZAPRASZAMY DO
WSPÓŁPRACY

ul. Ogrodowa 8 lok. 62
00-876 Warszawa
www.mediacje.pl
unia@mediacje.pl
tel. 22 241 14 23,
609 664 848,
601 637 984

ZESPOLUNA RCM

2017 - ROK ETYKI NIKOMACHEJSKIEJ

